

Dz.U.2013.934

2013-09-19	zm.	Dz.U.2013.1014	art. 2
2015-11-19	zm.	Dz.U.2015.1642	art. 1
2016-03-17	zm.	Dz.U.2016.266	art. 2

USTAWA

z dnia 21 marca 1991 r.

o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej⁽¹⁾

(tekst jednolity)

DZIAŁ I**PRZEPISY OGÓLNE**

Art. 1. 1. ⁽²⁾ Ustawa określa położenie prawne obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, pasa nadbrzeżnego, portów i przystani morskich oraz zasady korzystania z tych obszarów, a także organy administracji morskiej i ich kompetencje oraz zadania Państwowej Morskiej Służby Hydrograficznej.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej.

Art. 2. 1. ⁽³⁾ Obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej są:

- 1) morskie wody wewnętrzne,
 - 2) morze terytorialne,
 - 3) strefa przyległa,
 - 4) wyłączna strefa ekonomiczna
- zwane dalej "polskimi obszarami morskimi".

2. Morskie wody wewnętrzne i morze terytorialne wchodzą w skład terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Zwierzchnictwo terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej nad morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym rozciąga się na wody, przestrzeń powietrzną nad tymi wodami oraz na dno morskie wód wewnętrznych i morza terytorialnego, a także na wnętrze ziemi pod nimi.

Art. 3. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby obronności lub bezpieczeństwa państwa:

- 1) na morskich wodach wewnętrznych oraz na morzu terytorialnym mogą być ustanawiane strefy zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa;
- 2) poza morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym mogą być ogłaszane strefy niebezpieczne dla żeglugi lub rybołówstwa.

1a. ⁽⁴⁾ Strefy, o których mowa w ust. 1, mogą być zamykane na stałe albo na czas określony. Czasowe przejście przez strefę zamkniętą jest możliwe po uzyskaniu zgody właściwego kierownika jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanej, określonego w przepisach wydawanych na podstawie ust. 2.

2. ⁽⁵⁾ Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia:

- 1) ustanawia strefy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, określając granicę każdej ze stref, zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych,
 - 2) określa sposób rozpowszechniania informacji o terminach zamykania stref oraz warunki i tryb czasowego umożliwienia przejścia przez strefę zamkniętą dla żeglugi i rybołówstwa
- mając na względzie konieczność zapewnienia obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa żeglugi, ochrony życia i mienia na morzu.

Art. 3a. Działania prowadzone na obszarach morskich, w tym których wyłącznym celem jest obrona lub bezpieczeństwo państwa, przeprowadza się, w stopniu racjonalnym, przy podjęciu niezbędnych środków na rzecz osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska morskiego, w szczególności zapewniając pobór próbek w punktach pomiarowych zlokalizowanych na polskich obszarach morskich dla celów monitoringu wód, o którym mowa w [art. 155a ust. 1 pkt 2](#) ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.).

DZIAŁ II

POLSKIE OBSZARY MORSKIE

Rozdział 1

Morskie wody wewnętrzne

Art. 4. Morskimi wodami wewnętrznymi są:

- 1) część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin;
- 2) ⁽⁶⁾ część Zatoki Gdańskiej zamknięta linią podstawową morza terytorialnego;
- 3) część Zalewu Wiślanego, znajdująca się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie;
- 4) wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego;
- 5) ⁽⁷⁾ wody znajdujące się pomiędzy linią brzegu morskiego ustaloną zgodnie z [ustawą](#) z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, a linią podstawową morza terytorialnego.

Rozdział 2

Morze terytorialne

Art. 5. 1. Morzem terytorialnym Rzeczypospolitej Polskiej jest obszar wód morskich o szerokości 12 mil morskich (22 224 m), liczonych od linii podstawowej tego morza.

2. ⁽⁸⁾ Linię podstawową morza terytorialnego, zwaną dalej "linią podstawową", stanowi linia łącząca odpowiednie punkty wyznaczające najniższy stan wody wzdłuż wybrzeża albo inne punkty wyznaczone zgodnie z zasadami określonymi w [Konwencji](#) Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzonej w Montego Bay dnia 10 grudnia 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 59, poz. 543).

2a. ⁽⁹⁾ Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy przebieg linii podstawowej w formie tekstowej i graficznej zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych, uwzględniając zasady określone w [Konwencji](#), o której mowa w ust. 2.

3. Zewnętrzną granicę morza terytorialnego stanowi linia, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od najbliższego punktu linii podstawowej, z zastrzeżeniem ust. 4.

3a. ⁽¹⁰⁾ Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy przebieg zewnętrznej granicy morza terytorialnego w formie tekstowej i graficznej, zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych, z uwzględnieniem umów międzynarodowych dotyczących granicy państwowej.

4. Redy, na których odbywa się normalnie załadunek, wyładunek i kotwiczenie statków, położone całkowicie lub częściowo poza obszarem wód morskich określonym zgodnie z ust. 1 i 3, są włączone do morza terytorialnego.

5. Granice red, o których mowa w ust. 4, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 6. 1. Obce statki, z zastrzeżeniem przepisów ust. 3, korzystają z prawa nieszkodliwego przepływu przez morze terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Nieszkodliwy przepływ oznacza żeglugę przez morze terytorialne w celu:

- 1) przejścia przez nie bez wchodzenia na morskie wody wewnętrzne lub bez dobijania do urządzeń portowych albo znajdujących się pozaorskimi wodami wewnętrznymi urządzeń redowych;
- 2) wejścia lub opuszczenia morskich wód wewnętrznych;
- 3) dobijania lub opuszczania urządzeń portowych albo redowych, o których mowa w pkt 1.

3. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określa przepływ okrętów wojennych obcych państw przez polskie morze terytorialne oraz warunki ich wejścia na polskie morskie wody wewnętrzne.

Art. 7. Przepływ powinien być nieprzerwany i szybki. Zatrzymanie się lub kotwiczenie jest dozwolone wyłącznie, jeżeli wiąże się ze zwyczajną żeglugą lub jest konieczne ze względu na siłę wyższą albo inne niebezpieczeństwo lub też w celu udzielenia pomocy ludziom, jak również statkom morskim bądź powietrznym znajdującym się w niebezpieczeństwie. Obce statki rybackie podczas przepływu są obowiązane usunąć z pokładu sprzęt rybacki lub złożyć go w sposób wyłączający użycie.

Art. 8. Przepływ uważa się za nieszkodliwy dopóty, dopóki nie zagraża pokojowi, porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 9. Przepływ uważa się za zagrażający pokojowi, porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli obcy statek lub okręt wojenny podejmuje na morzu terytorialnym działania polegające na:

- 1) groźbie użycia siły lub użyciu siły przeciwko suwerenności, integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej Rzeczypospolitej Polskiej albo pogwałceniu w jakikolwiek inny sposób zasad prawa międzynarodowego zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych;
- 2) ćwiczeniach lub użyciu broni wszelkiego rodzaju;
- 3) zbieraniu informacji na szkodę obronności lub bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) propagandzie mającej na celu osłabienie obronności lub bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) startowaniu, lądowaniu lub przyjmowaniu na pokład jakiegokolwiek statku powietrznego;
- 6) startowaniu, lądowaniu lub przyjmowaniu na pokład jakiegokolwiek urządzenia wojskowego;
- 7) lądowaniu lub wyładowywaniu towarów, walut albo przyjmowaniu na statek lub wysadzaniu ze statku ludzi z naruszeniem przepisów celnych, skarbowych, imigracyjnych lub sanitarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) umyślnym zanieczyszczeniu morza;
- 9) uprawianiu rybołówstwa;
- 10) prowadzeniu badań lub działalności hydrograficznej;
- 11) zakłócaniu systemu łączności lub innych urządzeń i instalacji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) wszelkich innych działaniach niezwiązanych bezpośrednio z przepływem.

Art. 10. 1. Jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo żeglugi, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć na morzu terytorialnym trasy przepływu, systemy rozgraniczenia ruchu i zgłaszania pozycji statku, a także określić sposób sprawowania kontroli ruchu statków w tym systemie.

2. Trasy przepływu i systemy rozgraniczenia ruchu uwidacznia się na mapach morskich.

Art. 11. Obce statki korzystające z prawa nieszkodliwego przepływu przez morze terytorialne są obowiązane do przestrzegania prawa polskiego oraz przepisów międzynarodowych dotyczących zapobiegania zderzeniom na morzu i ochrony środowiska morskiego.

Art. 12. 1. Polskiej jurysdykcji karnej nie stosuje się odnośnie do przestępstw popełnionych na obcych statkach podczas przepływu przez morze terytorialne, chyba że:

- 1) skutki przestępstwa rozciągają się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przestępstwo narusza spokój lub porządek publiczny na morzu terytorialnym;
- 3) kapitan statku, przedstawiciel dyplomatyczny lub konsularny państwa bandery statku zwróci się do właściwych polskich organów o pomoc;
- 4) jest to konieczne do zwalczania nielegalnego handlu narkotykami lub substancjami psychotropowymi.

2. Przepisy ust. 1 nie ograniczają wykonywania polskiej jurysdykcji karnej, jeżeli obcy statek przepływa przez morze terytorialne po opuszczeniu polskich morskich wód wewnętrznych.

3. W stosunku do obcego statku przepływającego przez morze terytorialne nie podejmuje się żadnych czynności w związku z przestępstwem popełnionym przed wejściem statku na polskie morze terytorialne, jeżeli statek, płynąc z obcego portu, przepływa jedynie przez to morze, nie wchodząc na morskie wody wewnętrzne.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli czyn naruszył prawa Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 17, jak również w wypadku ścigania sprawców zanieczyszczeń środowiska morskiego.

5. Organy podejmujące czynności z zakresu jurysdykcji karnej, na wniosek kapitana statku, są obowiązane powiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny państwa bandery.

Art. 13. 1. Nie można zatrzymać obcego statku przepływającego przez polskie morze terytorialne, w celu dokonania jakiegokolwiek czynności w postępowaniu cywilnym w stosunku do osoby fizycznej znajdującej się na statku.

2. W stosunku do obcego statku przepływającego przez polskie morze terytorialne nie można prowadzić egzekucji ani dokonywać zajęcia statku w związku z jakimkolwiek postępowaniem cywilnym, chyba że dotyczy ono roszczeń wynikających ze zobowiązań powstałych podczas lub w związku z przepływem statku przez polskie morskie wody wewnętrzne lub polskie morze terytorialne.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy obcy statek stoi na polskim morzu terytorialnym lub przepływa przez to morze po opuszczeniu polskich morskich wód wewnętrznych.

Strefa przyległa

Art. 13a. 1. Ustanawia się strefę przyległą do morza terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej, której zewnętrzna granica jest oddalona nie więcej niż 24 mile morskie od linii podstawowej.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy przebieg zewnętrznej granicy strefy przyległej w formie tekstowej i graficznej zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych, z uwzględnieniem zasad określonych w Konwencji, o której mowa w art. 5 ust. 2.

Art. 13b. W strefie przyległej Rzeczpospolita Polska ma prawo do:

- 1) zapobiegania naruszeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polskich przepisów celnych, skarbowych, dotyczących nielegalnej imigracji i sanitarnych;
- 2) ścigania, zatrzymywania i karania sprawców naruszeń przepisów, o których mowa w pkt 1, jeżeli:
 - a) miały one miejsce na terytorium lądowym, morskich wodach wewnętrznych, albo morzu terytorialnym Rzeczypospolitej Polskiej albo
 - b) obowiązek ścigania, zatrzymania i karania sprawców wynika z prawa Unii Europejskiej lub umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

Rozdział 3

Wyłączna strefa ekonomiczna

Art. 14. Ustanawia się wyłączną strefę ekonomiczną Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 15. Wyłączna strefa ekonomiczna jest położona na zewnątrz morza terytorialnego i przylega do tego morza. Obejmuje ona wody, dno morza i znajdujące się pod nim wnętrze ziemi.

Art. 16. 1. Granice wyłącznej strefy ekonomicznej określają umowy międzynarodowe.

2. W razie braku umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić przebieg granicy wyłącznej strefy ekonomicznej.

Art. 17. Rzeczypospolitej Polskiej przysługują w wyłącznej strefie ekonomicznej:

- 1) suwerenne prawa w celu rozpoznawania, zarządzania i eksploatacji zasobów naturalnych, zarówno żywych, jak i mineralnych, dna morza i wnętrza ziemi pod nim oraz pokrywających je wód, a także ochrona tych zasobów oraz suwerenne prawa w odniesieniu do innych gospodarczych przedsięwzięć w strefie;
- 2) władztwo w zakresie:
 - a) budowania i użytkowania sztucznych wysp, konstrukcji i innych urządzeń,
 - b) badań naukowych morza,
 - c) ochrony i zachowania środowiska morskiego;
- 3) inne uprawnienia przewidziane w prawie międzynarodowym.

Art. 18. Obce państwa korzystają w wyłącznej strefie ekonomicznej z wolności żeglugi i przelotu, układania kabli podmorskich i rurociągów oraz innych, zgodnych z prawem międzynarodowym, sposobów korzystania z morza, wiążących się z tymi wolnościami, z zastrzeżeniem przepisów ustawy.

Art. 19. W wyłącznej strefie ekonomicznej obowiązuje prawo polskie dotyczące ochrony środowiska.

Art. 20. (uchylony).

Art. 21. (uchylony).

Art. 22. 1. Rzeczpospolita Polska ma wyłączne prawo wznoszenia, udzielania pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie w wyłącznej strefie ekonomicznej sztucznych wysp, wszelkiego rodzaju konstrukcji i urządzeń przeznaczonych do przeprowadzania badań naukowych, rozpoznawania lub eksploatacji zasobów, jak również w odniesieniu do innych przedsięwzięć w zakresie gospodarczego badania i eksploatacji wyłącznej strefy ekonomicznej, w szczególności wykorzystania w celach energetycznych wody, prądów morskich i wiatru.

2. Sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia, o których mowa w ust. 1, podlegają prawu polskiemu.

Rozdział 4

Sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia oraz kable lub rurociągi ⁽¹²⁾

Art. 23. 1. ⁽¹³⁾ Wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich wymaga uzyskania pozwolenia ustalającego ich lokalizację oraz określającego warunki ich wykorzystania na tych obszarach.

1a. Zakazuje się wznoszenia i wykorzystywania elektrowni wiatrowych na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym.

1b. ⁽¹⁴⁾ Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, w drodze decyzji:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej dla przedsięwzięć planowanych, realizowanych lub eksploatowanych:
 - a) na obszarze morskich wód wewnętrznych lub morza terytorialnego, jeżeli dla tych obszarów nie został przyjęty plan, o którym mowa w art. 37a ust. 1, i przedsięwzięcia te wymagają pozwolenia na budowę,
 - b) w wyłącznej strefie ekonomicznej;
- 2) właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego dla przedsięwzięć planowanych, realizowanych lub eksploatowanych na obszarach morskich wód wewnętrznych lub morza terytorialnego, jeżeli dla tych obszarów:
 - a) został przyjęty plan, o którym mowa w art. 37a ust. 1,
 - b) nie został przyjęty plan, o którym mowa w art. 37a ust. 1, i przedsięwzięcia te nie wymagają pozwolenia na budowę.

1c. ⁽¹⁵⁾ W przypadku gdy przedsięwzięcie jest zlokalizowane na morskich wodach wewnętrznych lub morzu terytorialnym, a właściwym do wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jest dwóch lub więcej dyrektorów urzędów morskich, pozwolenie wydaje dyrektor urzędu morskiego, właściwy dla obszaru, na którym znajduje się większa część przedsięwzięcia.

2. ⁽¹⁶⁾ Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane po zaopiniowaniu wniosku o wydanie tego pozwolenia przez ministrów właściwych do spraw: energii, gospodarki, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, gospodarki wodnej, wewnętrznych oraz Ministra Obrony Narodowej.

2a. Organy, o których mowa w ust. 2, wydają opinię w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia otrzymania wniosku; niewydanie opinii w tym terminie traktuje się jako brak zastrzeżeń.

2b. ⁽¹⁷⁾ Opiniowanie, o którym mowa w ust. 2, nie jest wymagane w przypadku przedsięwzięć niewymagających pozwolenia na budowę.

3. ⁽¹⁸⁾ Odmawia się wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jego wydanie spowodowałoby wystąpienie zagrożenia dla:

- 1) środowiska, zasobów morza lub zasobów podmorskich, w tym racjonalnej gospodarki złożami kopalin;
- 2) interesu gospodarki narodowej;
- 3) obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 4) bezpieczeństwa żeglugi morskiej;
- 5) bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego;
- 6) bezpieczeństwa lotów statków powietrznych;
- 7) podwodnego dziedzictwa archeologicznego;
- 8) bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego oraz znajdującego się pod nim wnętrza ziemi;
- 9) realizacji funkcji podstawowych, o których mowa w art. 37a ust. 3, o ile zostały określone.

4. ⁽¹⁹⁾ Organy, o których mowa w ust. 2, wskazują na podstawie przepisów odrębnych wystąpienie zagrożeń, o których mowa w ust. 3, lub szczegółowe warunki i wymagania, o których mowa w ust. 5.

5. ⁽²⁰⁾ W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, określa się rodzaj przedsięwzięcia i jego lokalizację za pomocą współrzędnych geocentrycznych geodezyjnych, charakterystyczne parametry techniczne przedsięwzięcia, szczegółowe warunki i wymagania wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie, o którym mowa w ust. 3.

6. ⁽²¹⁾ Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane na okres niezbędny do wznoszenia lub wykorzystywania sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń, jednak nie dłuższy niż 35 lat.

6a. ⁽²²⁾ Jeżeli w okresie 8 lat od dnia wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, podmiot, któremu udzielono pozwolenia, nie uzyska pozwolenia na budowę dla całości albo części przedsięwzięcia realizowanego etapowo objętego tym pozwoleniem organ, który wydał pozwolenie stwierdza, w drodze decyzji, wygaśnięcie tego pozwolenia.

6b. ⁽²³⁾ Jeżeli podmiot, któremu udzielono pozwolenia, nie później niż 60 dni przed upływem 8 lat od dnia wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, złoży organowi, który wydał pozwolenie, wyjaśnienia na piśmie i dokumenty potwierdzające podjęcie wszystkich czynności wymaganych przez prawo, zmierzających do uzyskania pozwolenia na budowę, termin, o którym mowa w ust. 6a, zostaje przedłużony na czas niezbędny do uzyskania pozwolenia na budowę, jednak nie dłuższy niż 2 lata od dnia, w którym upłynął 8-letni termin od dnia wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1. Przedłużenie terminu stwierdza, w drodze decyzji, organ, który wydał pozwolenie.

6c. Jeżeli w ciągu:

- 1) 3 lat od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę stała się ostateczna, nie zostanie rozpoczęta budowa sztucznej wyspy, konstrukcji i urządzeń albo
 - 2) 5 lat od dnia rozpoczęcia budowy nie zostanie podjęte wykorzystywanie sztucznej wyspy, konstrukcji i urządzeń
- organ, który wydał pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze decyzji, wygaśnięcie tego pozwolenia.

6d. Organ, który wydał pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, może, w drodze decyzji stwierdzić dla całości lub, w przypadku etapowanego przedsięwzięcia, dla części obszaru objętego pozwoleniem, jego wygaśnięcie, jeżeli wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznej wyspy, konstrukcji i urządzeń, jest niezgodne z warunkami określonymi w pozwoleniu, jednocześnie nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 55 ust. 2.

6e. W przypadku utraty ważności pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, lub stwierdzenia jego wygaśnięcia organ, który wydał pozwolenie, może nakazać, w drodze decyzji, podmiotowi, któremu udzielono pozwolenia, całkowite lub częściowe usunięcie na koszt tego podmiotu konstrukcji, urządzeń i elementów infrastruktury oraz spowodowanych szkód w środowisku, określając warunki i termin wykonania tych czynności.

6f. Jeżeli konstrukcje, urządzenia i elementy infrastruktury oraz szkody w środowisku nie zostaną usunięte zgodnie z warunkami i terminami określonymi w decyzji, o której mowa w ust. 6e, prace te mogą być wykonane przez właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego na koszt podmiotu zobowiązanego decyzją do wykonania tych prac.

6g. Jeżeli sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia zostały wzniesione oraz były wykorzystywane zgodnie z wymaganiami określonymi w pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, organ, który wydał pozwolenie, może przedłużyć jego ważność na okres do 20 lat. Przedłużenie ważności następuje w drodze decyzji, na wniosek podmiotu, któremu udzielono pozwolenia, złożony nie później, niż 120 dni przed upływem terminu określonego w ust. 6. Przepisy ust. 2-5, art. 27a i art. 27b ust. 1 stosuje się odpowiednio.

7. ⁽²⁴⁾ (uchylony).

8. W przypadku nieprzyjęcia planu, o którym mowa w art. 37a, gdy znajduje się on na etapie opracowywania, postępowanie o wydanie pozwolenia może zostać zawieszona do czasu przyjęcia planu.

Art. 23a. ⁽²⁵⁾ (uchylony).

Art. 24. Wokół sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dyrektor właściwego urzędu morskiego może ustanowić strefy bezpieczeństwa, sięgające nie dalej niż 500 metrów od każdego punktu ich zewnętrznej krawędzi, chyba że inny zasięg strefy jest dozwolony przez powszechnie przyjęte normy prawa międzynarodowego lub zalecony przez właściwą organizację międzynarodową.

Art. 25. Informacje o budowie sztucznych wysp, ustawianiu konstrukcji i urządzeń, ustanowieniu wokół nich stref bezpieczeństwa, jak również całkowitej lub częściowej likwidacji sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń są podawane do publicznej wiadomości w urzędowych publikacjach Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej.

Art. 26. ⁽²⁶⁾ 1. Układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego wymaga uzyskania pozwolenia ustalającego lokalizację i warunki ich utrzymywania na tych obszarach.

2. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, w drodze decyzji, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego po zaopiniowaniu wniosku o wydanie tego pozwolenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie stwierdzenia zgodności z ustaleniami koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, gospodarki wodnej, wewnętrznych oraz Ministra Obrony Narodowej.

3. Jeżeli ułożenie kabli lub rurociągów jest projektowane na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, a będą one przebiegały również na odcinku lądowym - pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane po zaopiniowaniu wniosku o wydanie tego pozwolenia przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta zgodnie z właściwością miejscową tego organu.

4. Do pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 23 ust. 1c, 2a oraz 3-5 stosuje się odpowiednio.

5. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane na okres wskazany we wniosku o wydanie tego pozwolenia, jednak nie dłuższy niż 35 lat.

6. Jeżeli w okresie:

- 1) 10 lat od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, stała się ostateczna, nie zostanie rozpoczęte układanie kabli lub rurociągów albo
 - 2) 15 lat od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, stała się ostateczna, nie zostanie podjęte wykorzystywanie kabli lub rurociągów zgodnie z warunkami określonymi w tym pozwoleniu
- organ, który wydał pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze decyzji, wygaśnięcie tego pozwolenia.

7. Organ, który wydał pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, w drodze decyzji stwierdza dla całości lub, w przypadku przedsięwzięcia realizowanego etapami, dla części obszaru objętego pozwoleniem, jego wygaśnięcie, jeżeli układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów jest niezgodne z warunkami określonymi w pozwoleniu i jednocześnie nakłada karę pieniężną, o której mowa w art. 55 ust. 2. Przepisy art. 23 ust. 6e i 6f stosuje się odpowiednio.

8. Jeżeli kable lub rurociągi zostały ułożone i były utrzymywane zgodnie z wymaganiami określonymi w pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, organ, który wydał pozwolenie, może przedłużyć jego ważność na okres do 20 lat. Przedłużenie ważności pozwolenia następuje w drodze decyzji, na wniosek podmiotu, któremu udzielono pozwolenia, złożony nie później niż 120 dni przed upływem terminu określonego w ust. 5. Przepisy art. 23 ust. 2a, 3-5, art. 27a i art. 27b ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 27. 1. ⁽²⁷⁾ Układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów w wyłącznej strefie ekonomicznej jest dozwolone, jeśli nie utrudnia to wykonywania praw Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem uzgodnienia ich lokalizacji oraz sposobów utrzymywania z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje decyzję w tym zakresie po zasięgnięciu opinii ministrów właściwych do spraw: energii, gospodarki, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, gospodarki wodnej, wewnętrznych oraz Ministra Obrony Narodowej.

1a. ⁽²⁸⁾ Do uzgodnienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 2a, 3-5, 6e i 6f oraz art. 26 ust. 5, 6 i 8.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może cofnąć zgodę w razie niespełniania uzgodnionych warunków układania i utrzymywania kabli i rurociągów.

Art. 27a. 1. ⁽²⁹⁾ Wniosek o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1, powinien zawierać nazwę, oznaczenie siedziby i adres wnioskodawcy, szczegółowe określenie przedsięwzięcia wymagającego pozwolenia i jego celu ze wskazaniem:

- 1) ⁽³⁰⁾ proponowanej lokalizacji określonej za pomocą współrzędnych geocentrycznych geodezyjnych naniesionych na mapę morską, wyznaczających akwen przeznaczony na realizację i eksploatację przedsięwzięcia;
- 2) powierzchni akwenu przeznaczonego na realizację i eksploatację przedsięwzięcia oraz okresu niezbędnego do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia;
- 3) charakterystycznych parametrów technicznych i wartości planowanego przedsięwzięcia, łącznie z przedstawieniem etapów i harmonogramu realizacji przedsięwzięcia oraz z przedstawieniem sposobów przekazywania produktu na ląd;
- 4) oceny skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do właściwego rejestru zawierające w szczególności numer tego wpisu;
- 2) opis technologii planowanego przedsięwzięcia;
- 3) informacje o środowisku znajdującym się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia;
- 4) opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocenę;
- 5) opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie;
- 6) opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji;
- 7) projekt programu monitoringu, w tym monitoringu środowiska i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym;
- 8) opis elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842), znajdujących się w zasięgu przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia.

2a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

2b. Wniosek wraz z załącznikami, o których mowa w ust. 2, należy złożyć w 7 egzemplarzach.

3. ⁽³¹⁾ Przepisy ust. 1-2b stosuje się odpowiednio do wniosków o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 26 ust. 1, a także wniosków o wydanie uzgodnienia, o którym mowa w art. 27 ust. 1.

Art. 27b. 1. ⁽³²⁾ Za wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, oraz za uzgodnienie, o którym mowa w art. 27 ust. 1, podmiot, któremu udzielono pozwolenia albo uzgodnienia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty, uiszcza opłatę w wysokości 1500 zł. Jeżeli wydane pozwolenie dotyczy zajęcia wyłącznej strefy ekonomicznej pod wznoszenie oraz wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń, podmiot, któremu udzielono pozwolenia, uiszcza dodatkową opłatę w wysokości stanowiącej 1% wartości planowanego przedsięwzięcia, określonej zgodnie z ust. 1b, w następujący sposób:

- 1) 10% pełnej kwoty opłaty w ciągu 90 dni od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu, o którym mowa w art. 23 ust. 1, stała się ostateczna;
- 2) 30% pełnej kwoty w ciągu 30 dni od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę przedsięwzięcia stała się

ostateczna, a w przypadku gdy decyzja o pozwoleniu na budowę nie jest wymagana w ciągu 30 dni od dnia, w którym rozpoczęto budowę przedsięwzięcia;

- 3) 30% pełnej kwoty w ciągu 30 dni od dnia, w którym rozpoczęto wykorzystanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń;
- 4) 30% pełnej kwoty po 3 latach od dnia dokonania wpłaty, o której mowa w pkt 3.

1a. Opłaty, o których mowa w ust. 1, związane z decyzją wymienioną w art. 23 w ust. 6g, wnoszone są w całości w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przedłużeniu ważności pozwolenia stała się ostateczna.

1b. Wartość planowanego przedsięwzięcia oblicza się na potrzebę dodatkowej opłaty, o której mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę ceny rynkowe urządzeń i usług niezbędnych do całkowitej realizacji przedsięwzięcia, na dzień składania wniosku o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

1c. Podmiot, któremu udzielono pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1, przed dokonaniem opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 3, przedstawia organowi, który wydał to pozwolenie, informację o rzeczywistej wartości zrealizowanego przedsięwzięcia.

1d. Organ, który wydał pozwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, określa, w drodze decyzji, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, biorąc pod uwagę różnicę pomiędzy faktyczną wartością zrealizowanego przedsięwzięcia oraz wysokością opłat wniesionych zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 pkt 1 i 2.

1e. Opłaty, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zwrotowi.

1f. ⁽³³⁾ W przypadku niewniesienia opłat, o których mowa w ust. 1, we wskazanych terminach, organ właściwy do wydania pozwoleń, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, albo uzgodnienia, o którym mowa w art. 27 ust. 1, stwierdza, w drodze decyzji, utratę ważności pozwolenia albo uzgodnienia. Przepisy art. 23 ust. 6e i 6f stosuje się odpowiednio.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

3. ⁽³⁴⁾ Pozwolenia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, oraz uzgodnienie, o którym mowa w art. 27 ust. 1, określają warunki korzystania z obszaru objętego pozwoleniem albo uzgodnieniem przez podmioty wskazane w pozwoleniu albo uzgodnieniu i dają tym podmiotom prawo korzystania z tego obszaru zgodnie z warunkami określonymi w tym pozwoleniu albo uzgodnieniu.

4. ⁽³⁵⁾ Prawa wynikające z pozwoleń, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, lub uzgodnienia, o którym mowa w art. 27 ust. 1, mogą być przenoszone na inne podmioty na podstawie przepisów [ustawy](#) z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030, z późn. zm.), za zgodą podmiotu, któremu udzielono pozwolenia albo uzgodnienia, jeżeli podmiot, na rzecz którego ma zostać przeniesione pozwolenie lub uzgodnienie, przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tym pozwoleniu lub uzgodnieniu oraz jeżeli nie wystąpią zagrożenia, o których mowa w art. 23 ust. 3.

5. ⁽³⁶⁾ Prawa wynikające z pozwoleń wydanych w trybie, o którym mowa w art. 27k ust. 1 pkt 1, mogą być przenoszone na inne podmioty, jeżeli podmiot, na rzecz którego ma zostać przeniesione pozwolenie, spełnia kryteria, o których mowa w art. 27g, w stopniu nie mniejszym niż podmiot, który został wyłoniony w postępowaniu rozstrzygającym i uzyskał pozwolenie.

6. ⁽³⁷⁾ Organ, który wydał pozwolenia, o których mowa w art. 23 ust. 1 albo art. 26 ust. 1, albo wydał uzgodnienie, o którym mowa w art. 27 ust. 1, wydaje decyzję przenoszącą to pozwolenie albo uzgodnienie kierując się zasadami niedyskryminacji i równego traktowania wszystkich podmiotów.

Art. 27c. 1. W przypadku złożenia wniosku o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1, dotyczącego wyłącznej strefy ekonomicznej, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej niezwłocznie zamieszcza ogłoszenie o możliwości składania kolejnych wniosków o wydanie pozwolenia dotyczących akwenu objętego tym wnioskiem w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje o:

- 1) przedmiocie decyzji, która ma być wydana w sprawie;
- 2) ⁽³⁸⁾ lokalizacji określonej za pomocą współrzędnych geocentrycznych geodezyjnych;
- 3) powierzchni akwenu przeznaczonego na realizację przedsięwzięcia objętego wnioskiem;
- 4) organie właściwym do wydania pozwolenia;
- 5) możliwości składania kolejnych wniosków, o których mowa w ust. 1, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 6) obowiązujących kryteriach oceny wniosków;
- 7) najistotniejszym kryterium oceny wniosków.

Art. 27d. 1. Jeżeli w terminie, o którym mowa w art. 27c ust. 2 pkt 5, zostanie złożony co najmniej jeden kolejny kompletny wniosek, o którym mowa w art. 27c ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej przeprowadza postępowanie rozstrzygające.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po upływie terminu, o którym mowa w art. 27c ust. 2 pkt 5:

- 1) informuje wnioskodawców, którzy złożyli kompletne wnioski w tym terminie, o wszczęciu postępowania

rozstrzygającego;

2) wzywa wnioskodawców, którzy złożyli kompletne wnioski w tym terminie, do przedłożenia w terminie 21 dni, informacji i dokumentów pozwalających na ustalenie spełnienia przez wnioskodawców kryteriów, o których mowa w art. 27g.

3. Termin zakończenia postępowania rozstrzygającego nie może być dłuższy niż 4 miesiące od dnia wypłynięcia ostatniej opinii, o której mowa w art. 23 ust. 2 i 2a.

Art. 27e. 1. Do wniosków, o których mowa w art. 27c, przepisy art. 23 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy opinia, o której mowa w art. 23 ust. 2, do wniosku jest negatywna, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może wydać decyzję o odmowie wydania pozwolenia przed zakończeniem postępowania rozstrzygającego.

Art. 27f. Postępowanie rozstrzygające jest postępowaniem odrębnym od postępowania w sprawie o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1. Do postępowania rozstrzygającego nie stosuje się przepisów **ustawy** z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 27g. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej ocenia złożone w postępowaniu rozstrzygającym wnioski, w szczególności według następujących kryteriów:

- 1) zgodność planowanych przedsięwzięć z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 37a, lub w przypadku jego braku możliwość przeznaczenia akwenu na wnioskowane cele z uwzględnieniem opinii, o których mowa w art. 23 ust. 2;
- 2) proponowane przez wnioskodawców okresy obowiązywania pozwolenia, w tym daty rozpoczęcia i zakończenia budowy i eksploatacji planowanych przedsięwzięć;
- 3) sposób zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na wniesienie opłaty, o której mowa w art. 27b ust. 1 pkt 1;
- 4) sposoby finansowania planowanych przedsięwzięć, z uwzględnieniem środków własnych, kredytów, pożyczek oraz proponowanego dofinansowania realizacji inwestycji ze środków publicznych;
- 5) możliwości stworzenia zaplecza kadrowego, organizacyjnego i logistycznego, pozwalającego na realizację planowanych przedsięwzięć;
- 6) wkład planowanych przedsięwzięć w realizację unijnych i krajowych polityk sektorowych.

Art. 27h. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej umożliwia wnioskodawcom wgląd w dokumentację dotyczącą postępowania rozstrzygającego, w której w szczególności:

- 1) dokonano wyboru najistotniejszego kryterium oceny wniosków w postępowaniu rozstrzygającym spośród kryteriów, o których mowa w art. 27g;
- 2) określono liczbę punktów za każde kryterium wymienione w art. 27g;
- 3) określono minimum kwalifikacyjne.

Art. 27i. Podmiotem wyłonionym w postępowaniu rozstrzygającym jest wnioskodawca, który:

- 1) osiągnął minimum kwalifikacyjne;
- 2) uzyskał największą liczbę punktów spośród wszystkich uczestników.

Art. 27j. Wyniki postępowania rozstrzygającego ogłasza się w siedzibie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, ze wskazaniem wnioskodawców, którzy osiągnęli minimum kwalifikacyjne, uszeregowanych w kolejności według malejącej liczby uzyskanych punktów.

Art. 27k. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po przeprowadzeniu postępowania rozstrzygającego:

- 1) wydaje pozwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, podmiotowi wyłonionemu, nie wcześniej niż 14 dni od dnia ogłoszenia wyników tego postępowania albo
 - 2) uznaje to postępowanie za nierozstrzygnięte w przypadku, gdy żaden z wnioskodawców nie osiągnął minimum kwalifikacyjnego albo
 - 3) unieważnia postępowanie rozstrzygające, jeśli zachodzą przesłanki określone w art. 27m ust. 1.
2. Decyzja o wydaniu pozwolenia jest decyzją administracyjną.

Art. 27l. W przypadku gdy podmiot wyłoniony w postępowaniu rozstrzygającym zrezygnuje z ubiegania się o pozwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, przed jego wydaniem lub nie wniesie opłaty za wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 27b ust. 1, lub w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w art. 23 ust. 3, pozwolenie zostaje wydane uczestnikowi, który uzyskał kolejno największą liczbę punktów.

Art. 27m. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania rozstrzygającego, złożony w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników tego postępowania, unieważnia to postępowanie w drodze decyzji, jeżeli zostały rażąco naruszone przepisy prawa lub interesy uczestników konkursu.

2. Od decyzji w sprawie unieważnienia postępowania rozstrzygającego uczestnikowi tego postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tej decyzji, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

Art. 27n. Po wyczerpaniu trybu, o którym mowa w art. 27m ust. 2, uczestnikowi postępowania rozstrzygającego przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Art. 27o. Uczestnikowi postępowania rozstrzygającego nie przysługuje inny, niż określony w art. 27m ust. 2 i art. 27n, tryb kontroli rozstrzygnięć podejmowanych w postępowaniu rozstrzygającym.

Art. 27p. Unieważnienie postępowania rozstrzygającego stanowi podstawę wznowienia postępowania w sprawie o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

Art. 27q. ⁽³⁹⁾ Wydanie pozwoleń wodnoprawnych oraz decyzji o pozwoleniu na budowę dla obiektów budowlanych w polskich obszarach morskich wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie dyrektorem urzędu morskiego.

Art. 27r. ⁽⁴⁰⁾ 1. Właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego wydaje, w drodze decyzji, pozwolenie na czasowe zajęcie morskich wód wewnętrznych lub morza terytorialnego w celu zrealizowania przedsięwzięć związanych z wykonywaniem infrastruktury transportowej, energetycznej lub służącej do uprawiania rekreacji, turystyki lub sportów wodnych.

2. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, określa warunki w zakresie bezpieczeństwa morskiego, jakie musi spełnić wnioskodawca.

3. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na czas niezbędny do realizacji zamierzonego przedsięwzięcia.

4. Za wydanie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, organ wydający pozwolenie pobiera opłatę w wysokości 250 zł.

5. Opłata, o której mowa w ust. 4, jest wnoszona w terminie 7 dni od dnia doręczenia pozwolenia, o którym mowa w ust. 1.

6. Opłata, o której mowa w ust. 4, stanowi dochód budżetu państwa.

7. W przypadku niewniesienia opłaty, o której mowa w ust. 4, w terminie, organ właściwy do wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze decyzji, utratę jego ważności.

Rozdział 5

Badania naukowe

Art. 28. Badania naukowe na polskich morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym mogą być prowadzone przez obce państwa oraz obce osoby prawne i fizyczne, a także przez właściwe organizacje międzynarodowe, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, z zastrzeżeniem art. 32a.

Art. 29. 1. Badania naukowe w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej mogą być prowadzone przez państwa, osoby i organizacje, o których mowa w art. 28, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. Wniosek o wydanie pozwolenia, zawierający informacje o zamierzonych badaniach i ich program, powinien być przedstawiony nie później niż na trzy miesiące przed przewidywaną datą rozpoczęcia badań.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw środowiska, odmawia wydania pozwolenia lub je cofa, jeżeli badania naukowe zagrażają zanieczyszczeniem środowiska. W tym samym trybie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może odmówić wydania pozwolenia na prowadzenie takich badań, jeżeli badania te:

- 1) dotyczą bezpośrednio zasobów naturalnych strefy;
- 2) wymagają drążenia dna, użycia środków wybuchowych lub wprowadzenia do środowiska morskiego substancji szkodliwych;
- 3) wymagają budowy lub użytkowania sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń.

Art. 30. Obce państwa oraz obce osoby prawne i fizyczne, a także właściwe organizacje międzynarodowe przeprowadzające badania naukowe na polskich obszarach morskich są obowiązane do:

- 1) zapewnienia udziału polskich przedstawicieli w badaniach, włączając w to ich obecność na pokładach statków badawczych i innych urządzeń;

- 2) ⁽⁴¹⁾ poinformowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej o wynikach badań w terminie 6 miesięcy od dnia ich zakończenia;
- 3) ⁽⁴²⁾ udostępnienia nieodpłatnie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej danych uzyskanych w ramach badań w terminie 6 miesięcy od dnia ich zakończenia;
- 4) niezwłocznego informowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej o każdej istotnej zmianie w programie badań;
- 5) niezwłocznego usunięcia urządzeń naukowo-badawczych i wyposażenia po zakończeniu badań, chyba że na ich pozostawienie uzyskano odrębne pozwolenie.

Art. 30a. ⁽⁴³⁾ Niespełnienie przez podmioty, o których mowa w art. 30, wymagań określonych w tym przepisie, stanowi podstawę do odmowy wydania kolejnych pozwoleń, o których mowa w art. 28 i art. 29, albo do stwierdzenia utraty ważności wydanych już pozwoleń.

Art. 31. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, polskie osoby prawne i fizyczne mogą prowadzić badania naukowe na polskich obszarach morskich bez pozwolenia. Osoby te są obowiązane do informowania dyrektora właściwego urzędu morskiego o rejonie i sposobie prowadzenia badań na 14 dni przed ich rozpoczęciem oraz o zakończeniu badań.

1a. ⁽⁴⁴⁾ Do polskich osób prawnych i fizycznych prowadzących badania naukowe na polskich obszarach morskich przepisy art. 30 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Do połowów prowadzonych w ramach badań naukowych stosuje się przepisy o rybołówstwie morskim.

Art. 32. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje decyzje o wstrzymaniu badań na polskich obszarach morskich, o których mowa w art. 28 i 29, lub o cofnięciu pozwolenia wydanego na podstawie art. 29, jeżeli badania są prowadzone niezgodnie z przepisami ustawy, przepisami szczególnymi, udzielonym pozwoleniem lub powodują ujemne skutki dla środowiska.

Art. 32a. 1. Jeżeli badania, o których mowa w art. 28 i 29 ust. 1, dotyczą żywych zasobów morza, pozwolenie wydaje minister właściwy do spraw rybołówstwa.

2. Przepisy art. 30 i 32 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Eksploracja zasobów mineralnych

Art. 33. (uchylony).

Art. 34. Do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania zasobów mineralnych w polskich obszarach morskich stosuje się odpowiednie przepisy prawa geologicznego i górniczego oraz przepisy dotyczące ochrony środowiska morskiego, bezpieczeństwa żeglugi i życia na morzu.

Rozdział 7

Turystyka i sporty wodne

Art. 35. Uprawianie na polskich obszarach morskich turystyki oraz sportów wodnych może się odbywać na warunkach i w sposób zgodny z przepisami prawa polskiego.

Art. 35a. 1. Przeszukiwanie wraków statków lub ich pozostałości może być dokonywane przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wyłącznie po uzyskaniu pozwolenia dyrektora właściwego urzędu morskiego.

2. Pozwolenie na przeszukiwanie wraków statków lub ich pozostałości wydawane jest na wniosek zainteresowanych podmiotów, o których mowa w ust. 1, w uzgodnieniu z komendantem morskiego oddziału Straży Granicznej oraz wojewódzkim konserwatorem zabytków właściwymi dla siedziby urzędu morskiego oraz po zasięgnięciu opinii Szefa Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej.

3. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) pozycję lub obszar przeszukiwania;
- 2) nazwę lub określenie wraku;
- 3) nazwę statku, z którego będzie dokonywane przeszukiwanie, warunki przeszukiwania, łącznie z warunkami bezpieczeństwa, oraz

4) okres przeszukiwania, który nie może być dłuższy niż 30 dni.

3a. ⁽⁴⁵⁾ W przypadku gdy podczas przeszukania wraku statku lub jego pozostałości zostaną wykryte materiały mogące zagrażać bezpieczeństwu osób lub środowisku, w szczególności: amunicja, torpedy lub miny, podmiot, który uzyskał pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany niezwłocznie poinformować o tym właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego i przekazać opis wykrytego niebezpieczeństwa oraz dane umożliwiające jego lokalizację i identyfikację.

4. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, może także nakładać na wnioskodawcę obowiązek zapewnienia inspektorowi inspekcji morskiej odpowiednich warunków pracy oraz zakwaterowania i wyżywienia na statku, z którego będzie dokonywane przeszukiwanie wraku lub jego pozostałości, i umożliwienia inspektorowi korzystania w celach służbowych ze środków łączności znajdujących się na statku.

5. W tym samym czasie na przeszukiwanie określonego wraku statku lub jego pozostałości pozwolenie może być wydane tylko jednemu podmiotowi.

6. Odmawia się wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) istnieje zagrożenie bezpieczeństwa żeglugi morskiej lub zanieczyszczenia środowiska morskiego;
- 2) wrak statku lub jego pozostałości znajdują się w obszarze składowania lub zatopienia uzbrojenia, materiałów wybuchowych lub broni chemicznej;
- 3) wrak statku lub jego pozostałości podlegają szczególnej ochronie.

Art. 35b. 1. Podróż statku, z którego ma nastąpić przeszukiwanie wraku lub jego pozostałości, powinna zaczynać się i kończyć w porcie polskim.

2. Wszelkie przedmioty znalezione i wydobyte w trakcie przeszukiwania wraków statków lub ich pozostałości mogą znajdować się wyłącznie na statku objętym pozwoleniem, o którym mowa w art. 35a ust. 1, i podlegają przekazaniu dyrektorowi urzędu morskiego, który wydał pozwolenie, najpóźniej w dniu upływu ważności pozwolenia.

Art. 35c. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawach uzyskiwania pozwolenia, o którym mowa w art. 35a ust. 1, a także wzór pozwolenia oraz wzór wniosku o wydanie pozwolenia, mając na uwadze bezpieczeństwo osób przeszukujących wraki lub ich pozostałości oraz względy bezpieczeństwa żeglugi morskiej.

Rozdział 8

Pas nadbrzeżny

Art. 36. 1. ⁽⁴⁶⁾ Pasem nadbrzeżnym jest obszar lądowy przyległy do linii brzegu morskiego.

2. W skład pasa nadbrzeżnego wchodzi:

- 1) pas techniczny - stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu; jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska;
- 2) pas ochronny - obejmujący obszar, w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego.

3. Pas nadbrzeżny przebiega wzdłuż wybrzeża morskiego.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa minimalną i maksymalną szerokość pasa technicznego i ochronnego oraz sposób wyznaczania ich granic, kierując się uwarunkowaniami lokalnymi, rzeźbą terenu, formą jego zabudowy oraz uwzględniając oddziaływanie żywiołu morskiego na brzeg morski.

5. Dyrektor właściwego urzędu morskiego, w drodze zarządzenia, określa:

- 1) granice pasa technicznego, po uprzednim zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin, a na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej - po zasięgnięciu opinii tych jednostek oraz wyznacza granice pasa technicznego w terenie;
- 2) granice pasa ochronnego w uzgodnieniu z właściwym wojewodą i właściwymi radami gmin, a na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej - po zasięgnięciu opinii tych jednostek oraz wyznacza granice pasa ochronnego.

Art. 37. 1. ⁽⁴⁷⁾ Pas techniczny może być wykorzystywany do innego celu niż określony w art. 36 ust. 2 pkt 1, za zgodą właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego, wydaną w drodze decyzji, która jednocześnie określa warunki takiego wykorzystania.

1a. ⁽⁴⁸⁾ W celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu.

1b. ⁽⁴⁹⁾ Minimalny poziom bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się przez prawdopodobieństwo zdarzenia sztormu na tym obszarze.

1c. ⁽⁵⁰⁾ Graniczną linię ochrony stanowi linia, poza którą nie dopuszcza się cofania linii brzegu morskiego.

1d. ⁽⁵¹⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, wymagane dla utrzymania bezpieczeństwa brzegu minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego, położenie granicznej linii ochrony oraz odcinki linii brzegowej, dla których zostaną wyznaczone, mając na względzie zagospodarowanie wybrzeża oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z [ustawą](#) z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Zabrania się tworzenia obwodów łowieckich na obszarze pasa technicznego.

3. Pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę oraz decyzje w sprawie zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, tworzeniu obwodów łowieckich, a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.

4. Wszystkie plany i projekty związane z zagospodarowaniem morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego są zatwierdzane przez organy administracji morskiej w uzgodnieniu z właściwymi gminami nadmorskimi.

Rozdział 9

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej

Art. 37a. ⁽⁵²⁾ 1. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej oraz minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: środowiska, gospodarki wodnej, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rolnictwa, rybołówstwa, transportu, wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej przyjmuje, w drodze rozporządzenia, plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, uwzględniając rozstrzygnięcia określone w ust. 2 oraz wydane ważne pozwolenia, o których mowa w art. 23 ust. 1, art. 26 ust. 1, i uzgodnienie, o którym mowa w art. 27 ust. 1.

2. Plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, zwane dalej "planami", rozstrzygają o:

- 1) przeznaczeniu, w tym funkcjach podstawowych, obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej;
- 2) zakazach lub ograniczeniach korzystania z obszarów, o których mowa w pkt 1, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody;
- 3) rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego;
- 4) kierunkach rozwoju transportu i infrastruktury technicznej;
- 5) obszarach i warunkach:
 - a) ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
 - b) uprawiania rybołówstwa i akwakultury,
 - c) pozyskiwania energii odnawialnej,
 - d) poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż.

3. Funkcje podstawowe oznaczają wiodące przeznaczenia obszaru wydzielonego w planie, o którym mowa w ust. 1, którego pozostałe dopuszczalne funkcje nie mogą zakłócać. Dopuszczalne funkcje obszaru oznaczają możliwe sposoby wykorzystania obszaru, których współistnienie nie wpłynie negatywnie na zrównoważony rozwój obszaru.

4. Plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej mogą zawierać ustalenia informacyjne w zakresie przewidywanego rozmieszczenia inwestycji celu publicznego, inne niż określone w ust. 2.

5. Organami właściwymi w sprawie morskiego planowania przestrzennego jest odpowiednio minister właściwy do spraw gospodarki morskiej i dyrektor urzędu morskiego.

6. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej przekazuje Komisji Europejskiej i odpowiednim państwom członkowskim kopie oraz wszelkie kolejne zmiany planów w terminie trzech miesięcy od dnia ich ogłoszenia.

Art. 37b. 1. ⁽⁵³⁾ Projekt planu sporządza właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego, stosując podejście ekosystemowe oraz mając na względzie:

- 1) wsparcie zrównoważonego rozwoju w sektorze morskim z uwzględnieniem aspektów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym poprawy stanu środowiska i odporności na zmiany klimatu;
- 2) obronność i bezpieczeństwo państwa;
- 3) koordynację działań odpowiednich podmiotów i sposobów wykorzystania morza.

1a. ⁽⁵⁴⁾ Podejście ekosystemowe, o którym mowa w ust. 1, oznacza, że w zarządzaniu działalnością człowieka spełnione zostaną łącznie następujące warunki:

- 1) wpływ na ekosystem planowanej działalności człowieka będzie utrzymywany na poziomie umożliwiającym osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu ekologicznego środowiska;
- 2) zostanie zachowana zarówno zdolność do prawidłowego funkcjonowania ekosystemu, jak i odporność na zmiany

środowiskowe, powstałe w wyniku działalności człowieka;

- 3) zostanie umożliwione jednoczesne, trwałe i zrównoważone użytkowanie zasobów i usług ekosystemowych przez obecne i przyszłe pokolenia.

2. Do projektu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko.

3. Koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz opracowania prognozy oddziaływania na środowisko obciążają budżet państwa albo inwestora realizującego inwestycję, jeżeli ustalenia tego planu są bezpośrednią konsekwencją realizacji tej inwestycji.

4. ⁽⁵⁵⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej oraz minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rybołówstwa oraz ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagany zakres planów, w części tekstowej i graficznej, sporządzanej również w formie baz danych, określając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, rodzaju opracowań kartograficznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych, mając na względzie czytelność i przejrzystość planów oraz wytyczne przyjęte przez Komisję Ochrony Środowiska Morskiego Morza Bałtyckiego oraz organy Unii Europejskiej w zakresie planowania przestrzennego obszarów morskich.

Art. 37c. ⁽⁵⁶⁾ Organy administracji morskiej mogą prowadzić analizy i studia oraz opracowują koncepcje i programy, w celu opracowania planu, a także współpracują z samorządami województw i gmin nadmorskich w celu zapewnienia spójności tego planu ze studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i planami zagospodarowania przestrzennego województw.

Art. 37d. ⁽⁵⁷⁾ Plan może zawierać ustalenia wiążące samorządy województw oraz gminy, w obszarze których występują morskie wody wewnętrzne, lub gminy sąsiadujące z obszarem planu poprzez linię brzegową lub odpowiadające tej linii granice obszarów morskich, przy sporządzaniu odpowiednio planów zagospodarowania przestrzennego województw, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

- 1) rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym określonych w średniookresowej strategii rozwoju kraju i innych strategiach rozwoju, koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju oraz programach określających zadania rządowe, o których mowa w [art. 48](#) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.);
- 2) obszarów chronionych, w tym obszarów przestrzeni chronionej;
- 3) sposobu korzystania z obszarów morskich, w tym ograniczeń i dopuszczeń.

Art. 37e. ⁽⁵⁸⁾ 1. Przystępując do sporządzenia projektu planu, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego, kolejno:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, poprzez ogłoszenie w prasie ogólnopolskiej, wywieszenie na tablicy ogłoszeń i zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego dyrektora, informacje o:
 - a) przystąpieniu do sporządzania projektu planu,
 - b) możliwości składania uwag i wniosków dotyczących projektu planu określając formę, miejsce i termin składania tych uwag i wniosków, nie krótszy niż 60 dni od dnia podania informacji do publicznej wiadomości;
- 2) zawiadamia na piśmie o przystąpieniu do sporządzania projektu planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu planu;
- 3) rozpatruje uwagi i wnioski, o których mowa w pkt 1 lit. b, rozstrzyga o sposobie ich uwzględnienia w projekcie planu i sporządza wykaz uwag i wniosków złożonych do projektu planu, w którym umieszcza uwagi i wnioski, wraz ze złożonym opisem przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 37f ust. 3, a także ogólne uzasadnienie dotyczące sposobu uwzględnienia wniosków do projektu planu;
- 4) wykląda wykaz, o którym mowa w pkt 3, do publicznego wglądu i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego dyrektora, do dnia zakończenia wyłożenia projektu planu, o którym mowa w pkt 10, oraz podaje informacje o tym do publicznej wiadomości, wskazując miejsce jego wyłożenia;
- 5) występuje do właściwych organów o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, o którym mowa w [art. 53](#) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.);
- 6) sporządza projekt planu, uwzględniający w szczególności alternatywne rozmieszczenie wybranych przedsięwzięć wraz z uzasadnieniem ich rozmieszczenia, i prognozę oddziaływania na środowisko dla tego projektu;
- 7) występuje o opinie o projekcie planu do:
 - a) wojewódzkiego konserwatora zabytków - właściwego w zakresie obszarów objętych ochroną konserwatorską oraz

- obszarów proponowanych do objęcia taką ochroną,
- b) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w zakresie:
- wpływu na obszary szczególnego zagrożenia powodzią z wyłączeniem pasa technicznego,
 - dostosowania ustaleń projektu planu do wymagań wynikających z warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz, o ile zostały sporządzone, warunków korzystania z wód zlewni,
 - zgodności z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- c) ministra właściwego do spraw zdrowia - w zakresie zagospodarowania stref ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej,
- d) właściwego organu nadzoru górniczego - w zakresie terenów górniczych i ich zagospodarowania,
- e) organów właściwych w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z [ustawą](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, załączając prognozę oddziaływania na środowisko,
- f) Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - w zakresie zgodności z krajowym programem ochrony wód morskich oraz w zakresie celów środowiskowych dla wód morskich, ustanowionych zgodnie z przepisami [ustawy](#) z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;
- 8) uzgadnia projekt planu z:
- a) wójtami, burmistrzami albo prezydentami miast położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu - w zakresie wpływu jego ustaleń na zagospodarowanie pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani oraz zagospodarowanie przestrzenne gminy,
- b) regionalnym dyrektorem ochrony środowiska - w zakresie ustaleń projektu planu, mogących mieć wpływ na cele ochrony rezerwatu przyrody, na ochronę przyrody parku krajobrazowego i obszaru chronionego krajobrazu oraz w zakresie ustaleń projektu planu, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 zgodnie z [ustawą](#) z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- c) Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrami właściwymi do spraw: gospodarki, rybołówstwa, środowiska, gospodarki wodnej, wewnętrznych, turystyki, łączności, transportu, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w zakresie ich właściwości,
- d) marszałkiem województwa - w zakresie terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim, ustalonego w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- e) dyrektorem parku narodowego w zakresie ustaleń projektu planów, mogących mieć wpływ na ochronę przyrody parku narodowego zgodnie z [ustawą](#) z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- f) podmiotami zarządzającymi portami morskimi o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej - w zakresie ustaleń projektu planu mogących mieć wpływ na rozwój portów;
- 9) podaje do publicznej wiadomości, w sposób określony w pkt 1, w terminie nie krótszym niż 14 dni przed dniem wyłożenia projektu planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu, informacje o terminie i miejscu wyłożenia tych dokumentów oraz o możliwości składania w tym terminie uwag i wniosków do projektu planu i prognozy oddziaływania na środowisko dla tego projektu oraz gromadzi te uwagi i wnioski;
- 10) wykląda projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na okres nie krótszy niż 6 tygodni, a także udostępnia go wraz z prognozą w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego dyrektora oraz organizuje w trzecim tygodniu wyłożenia tego projektu dyskusję publiczną nad przyjętymi w nim rozwiązaniami;
- 11) rozpatruje złożone uwagi i wnioski, o których mowa w pkt 9, oraz opinie, o których mowa w pkt 7, wprowadza zmiany do projektu planu wynikające z prognozy oddziaływania na środowisko oraz uwzględnionych opinii i dokonanych uzgodnień, o których mowa w pkt 7 i 8;
- 12) ponawia uzgodnienia, o których mowa w pkt 8, w niezbędnym zakresie oraz sporządza wykaz nieuwzględnionych uwag i wniosków wraz z uzasadnieniem ich nieuwzględnienia;
- 13) przedstawia projekt planu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu stwierdzenia jego zgodności z celami i kierunkami określonymi w długookresowej strategii rozwoju kraju, ustaleniami średniookresowej strategii rozwoju kraju i innymi strategiami rozwoju, koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju oraz programami określającymi zadania rządowe, o których mowa w [art. 48](#) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 14) informuje Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji zamierzeń związanych z ustaleniami planu, o możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu i przekazuje mu projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- 15) uczestniczy w postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami [działu VI rozdziału 3](#) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 16) może ponownie wystąpić o opinie i uzgodnienia, o których mowa w pkt 7, 8 i 13, w zakresie zmian projektu planu wynikających z przeprowadzonego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko;

17) przedkłada projekt planu wraz z wykazem, o którym mowa w pkt 12, oraz projektem podsumowania, o którym mowa w [art. 55 ust. 3](#) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej w celu jego przyjęcia zgodnie z art. 37a ust. 1.

2. Jeżeli po przedstawieniu projektu planu do przyjęcia zgodnie z art. 37a ust. 1 dokonane zostaną zmiany w projekcie planu, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po rozpatrzeniu zgłoszonych uwag i wniosków, może przekazać projekt planu do właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego w celu ponowienia czynności, o których mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym do dokonania tych zmian. Przedmiotem ponowionych czynności jest wyłącznie część projektu planu objęta zmianami.

Art. 37f. ⁽⁵⁹⁾ 1. W odniesieniu do uwag i wniosków, o których mowa w art. 37e ust. 1 pkt 9, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego sporządza każdorazowo uzasadnienie sposobu ich rozpatrzenia.

2. Rozstrzygnięcia dyrektora urzędu morskiego o nieuwzględnieniu złożonych uwag i wniosków do projektu planu nie podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego.

3. W przypadku wniosku, o którym mowa w art. 37e ust. 1 pkt 1 lit. b, dotyczącego uwzględnienia w planie przedsięwzięcia należącego do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko do wniosku dołącza się opis przedsięwzięcia zawierający dane, o których mowa w [art. 3 ust. 1 pkt 5](#) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 37g. ⁽⁶⁰⁾ 1. Organy, o których mowa w art. 37e ust. 1, w zakresie swojej właściwości rzeczowej i miejscowej są obowiązane do współpracy przy sporządzaniu planu, polegającej na wyrażaniu opinii, składaniu wniosków oraz udostępnianiu informacji.

2. Koszty związane ze współpracą, o której mowa w ust. 1, obciążają organy współpracujące.

3. Organy, o których mowa w art. 37e ust. 1 pkt 7, 8, 13, dokonują uzgodnień albo przedstawiają opinie w terminie nie dłuższym niż 45 dni od dnia udostępnienia projektu planu.

4. Dyrektor urzędu morskiego może uznać za uzgodniony projekt planu w przypadku, w którym organy, o których mowa w art. 37e ust. 1 pkt 7, 8, 13, nie określą warunków, na jakich uzgodnienie może nastąpić.

5. Nieprzedstawienie stanowiska lub warunków, o których mowa w ust. 4, w terminie, o którym mowa w ust. 3, uważa się za równoznaczne odpowiednio z uzgodnieniem lub zaopiniowaniem projektu planu.

Art. 37h. ⁽⁶¹⁾ Dyrektor urzędu morskiego, podejmując rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 37e ust. 1 pkt 3, 6 i 11, ma na względzie:

- 1) osiągnięcie zrównoważonego rozwoju obszaru objętego planem oraz obszarów do niego przyległych w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym;
- 2) zapewnienie obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 3) wzajemne oddziaływanie lądu i morza.

Art. 37i. ⁽⁶²⁾ 1. Plan podlega okresowej ocenie, co najmniej raz na 10 lat.

2. W celu oceny aktualności planów właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego występuje do organów, o których mowa w art. 37e ust. 1 pkt 7 i 8, o przekazanie informacji dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru objętego planem oraz dokonuje analizy zmian na tym obszarze, z uwzględnieniem wydanych pozwoleń, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, oraz uzgodnienia, o którym mowa w art. 27 ust. 1.

3. Po przeprowadzeniu oceny dyrektor urzędu morskiego opracowuje raport o stanie zagospodarowania obszarów morskich. Wyniki tej oceny oraz raport są przekazywane ministrom właściwym do spraw: gospodarki morskiej, gospodarki wodnej, rozwoju regionalnego, budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

4. Na podstawie raportu, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej podejmuje decyzję o przystąpieniu do zmiany planu oraz zakresie niezbędnych zmian.

5. Jeżeli w wyniku zmiany przepisów prawa zachodzi konieczność dokonania zmiany planu, czynności, o których mowa w art. 37e, wykonuje się odpowiednio w zakresie niezbędnym do dokonania tych zmian. Przystąpienie do zmiany planu powinno nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie zmienionego przepisu prawa.

6. Zmiana planu następuje w trybie, w jakim plan został przyjęty.

Art. 37j. ⁽⁶³⁾ 1. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej prowadzi współpracę transgraniczną w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz wymianę transgraniczną w zakresie danych przestrzennych niezbędnych w procesie planowania przestrzennego obszarów morskich.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, wymagany zakres i sposób uzgodnień transgranicznych

planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, mając na względzie w szczególności zalecenia przyjęte przez Komisję Ochrony Środowiska Morskiego Morza Bałtyckiego oraz organy Unii Europejskiej w zakresie planowania przestrzennego na morzu.

Art. 37k. ⁽⁶⁴⁾ Dyrektor urzędu morskiego gromadzi i przechowuje materiały dotyczące planów.

DZIAŁ III

ADMINISTRACJA MORSKA

Rozdział 1

Ustrój organów administracji morskiej

Art. 38. 1. Organami administracji morskiej są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - jako naczelny organ administracji morskiej;
- 2) dyrektorzy urzędów morskich - jako terenowe organy administracji morskiej.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej sprawuje nadzór nad działalnością dyrektorów urzędów morskich w zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 39. 1. Dyrektor urzędu morskiego podlega ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej.

2. Dyrektora urzędu morskiego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej. Zastępców dyrektora urzędu morskiego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej na wniosek dyrektora urzędu morskiego.

3. Na stanowisko dyrektora i zastępcy dyrektora urzędu morskiego może być powołany wyłącznie obywatel polski posiadający wykształcenie wyższe oraz wiedzę, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie z zakresu gospodarki morskiej oraz funkcjonowania administracji rządowej.

4. Dyrektor urzędu morskiego wykonuje swoje kompetencje przy pomocy urzędu morskiego, który jest państwową jednostką budżetową.

5. W skład urzędu morskiego wchodzi w szczególności:

- 1) inspekcja morska, inspekcja bandery, inspekcja portu - przy pomocy których dyrektor urzędu morskiego realizuje swoje zadania w zakresie inspekcji statków;
- 1a) Służba Kontroli Ruchu Statków (Służba VTS) - przy pomocy której dyrektor urzędu morskiego realizuje swoje zadania w zakresie monitorowania ruchu statków i przekazywania informacji;
- 2) kapitanaty i bosmanaty portów - przy pomocy których dyrektor urzędu morskiego wykonuje swoje kompetencje w portach i przystaniach morskich;
- 3) Biuro Spraw Obronnych Żegluga - do realizacji zadań, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1a.

Art. 40. 1. Urzędy morskie tworzy i znosi minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w drodze rozporządzenia.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej po zasięgnięciu opinii właściwych wojewodów, w drodze rozporządzenia, określa terytorialny zakres działania dyrektorów urzędów morskich i siedziby urzędów.

3. Organizację urzędu morskiego oraz szczegółowy zakres działania dyrektora urzędu morskiego określa statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

Art. 41. 1. Pracownicy organów administracji morskiej określonych kategorii noszą w czasie pełnienia obowiązków służbowych umundurowanie.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia, określa kategorie pracowników obowiązanych do noszenia umundurowania, sposób jego przydziału oraz wzór tego umundurowania.

Rozdział 1a ⁽⁶⁵⁾

Państwowa Morska Służba Hydrograficzna

Art. 41a. 1. Zadania państwa związane z prowadzeniem, koordynowaniem i nadzorowaniem prac w zakresie hydrografii i kartografii morskiej, publikacji nautycznych i informacji nautycznej wykonuje Państwowa Morska Służba Hydrograficzna, zwana dalej "służbą hydrograficzną".

2. Zadania służby hydrograficznej wykonuje Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej we współpracy z dyrektorami urzędów morskich oraz innymi podmiotami.

Art. 41b. 1. Do zadań służby hydrograficznej należy:

- 1) prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie pomiarów hydrograficznych na polskich obszarach morskich dla potrzeb bezpieczeństwa żeglugi i kartografii morskiej;
- 2) prowadzenie i koordynowanie prac geodezyjnych na polskich obszarach morskich oraz w pasie nadbrzeżnym, w portach i przystaniach morskich dla potrzeb bezpieczeństwa żeglugi i kartografii morskiej;
- 3) opracowywanie i wydawanie map morskich oraz innych publikacji nautycznych;
- 4) utrzymywanie serwisu cyfrowych map nawigacyjnych;
- 5) koordynowanie krajowego systemu obiegu informacji nautycznej i ostrzeżeń nawigacyjnych;
- 6) reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej;
- 7) przekazywanie nieodpłatnie organom administracji morskiej danych batymetrycznych i oceanograficznych oraz map i publikacji nautycznych;
- 8) przekazywanie nieodpłatnie Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska danych batymetrycznych i hydrologicznych niezbędnych do właściwego i bezpiecznego wykonywania monitoringu wód morskich;
- 9) przekazywanie nieodpłatnie Głównemu Geodecie Kraju danych batymetrycznych oraz danych dotyczących linii brzegowej w celu wykonywania zadań przewidzianych w [ustawie](#) z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. Nr 76, poz. 489 oraz z 2012 r. poz. 951);
- 10) prowadzenie zasobu danych hydrograficznych;
- 11) wydawanie dokumentów potwierdzających kwalifikacje hydrografa morskiego;
- 12) weryfikowanie oraz uznawanie instytucji, organizacji i ośrodków szkolenia prowadzących szkolenia hydrografów kategorii A lub B.

2. Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, zawiera porozumienia określające formę i zakres przekazywanych danych oraz ilość i rodzaje map i publikacji nautycznych.

Art. 41c. 1. Podmiot prowadzący na polskich obszarach morskich pomiary hydrograficzne niezwłocznie przekazuje nieodpłatnie służbie hydrograficznej kopię uzyskanych danych pomiarowych.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób przekazywania służbie hydrograficznej kopii danych pomiarowych, mając na względzie konieczność zapewnienia aktualności i interoperacyjności danych, w celu zapewnienia ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa żeglugi na polskich obszarach morskich.

Art. 41d. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób realizacji zadań służby hydrograficznej, kierując się koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi i obiektów lokalizowanych na obszarach morskich oraz rozpowszechniania informacji o niebezpieczeństwach występujących na polskich obszarach morskich.

Art. 41e. 1. Wykonywanie pomiarów hydrograficznych na polskich obszarach morskich na potrzeby bezpieczeństwa żeglugi, kartografii morskiej, projektowania posadawiania oraz kontroli budowli hydrotechnicznych, planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska wymaga:

- 1) odpowiednich kwalifikacji z zakresu hydrografii morskiej;
- 2) spełniania minimalnych wymagań dla pomiarów hydrograficznych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1.

2. Potwierdzeniem posiadania kwalifikacji niezbędnych do wykonywania pomiarów hydrograficznych na polskich obszarach morskich na potrzeby bezpieczeństwa żeglugi, kartografii morskiej, projektowania posadawiania oraz kontroli budowli hydrotechnicznych, planowania przestrzennego, a także ochrony środowiska jest:

- 1) dyplom hydrografa morskiego kategorii A;
- 2) dyplom hydrografa morskiego kategorii B.

3. Dyplomy, o których mowa w ust. 2, wydaje Szef Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej.

4. Osoby ubiegające się o uzyskanie dyplomu hydrografa morskiego są obowiązane:

- 1) posiadać co najmniej wykształcenie:
 - a) wyższe - w przypadku osób ubiegających się o uzyskanie dyplomu hydrografa morskiego kategorii A,
 - b) średnie - w przypadku osób ubiegających się o uzyskanie dyplomu hydrografa morskiego kategorii B;
- 2) odbyć szkolenie prowadzone przez:
 - a) instytucje, organizacje i ośrodki szkolenia zweryfikowane i uznane przez Szefa Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej w zakresie programu szkolenia oraz uprawnień kadry dydaktycznej lub ośrodki akademickie posiadające aktualne certyfikaty Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej uprawniające do realizacji szkolenia hydrografów kategorii A lub B,
 - b) zagraniczne instytucje, organizacje, ośrodki szkolenia lub ośrodki akademickie posiadające aktualne certyfikaty Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej uprawniające do realizacji szkolenia hydrografów kategorii A lub B;

- 3) odbyć praktykę polegającą na uczestnictwie w pracach związanych z pomiarami hydrograficznymi w okresie:
 - a) dwóch lat - w przypadku osób ubiegających się o uzyskanie dyplomu hydrograфа morskiego kategorii A,
 - b) roku - w przypadku osób ubiegających się o uzyskanie dyplomu hydrograфа morskiego kategorii B.
 5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) minimalne wymagania dla pomiarów hydrograficznych,
 - 2) szczegółowe wymagania kwalifikacyjne do wykonywania pomiarów hydrograficznych, w tym sposób ustalania okresu praktyki, o której mowa w ust. 4 pkt 3,
 - 3) ramowe programy szkoleń dla hydrografov morskich,
 - 4) tryb uzyskiwania i wzory dyplomov hydrograфа morskiego, o których mowa w ust. 2,
 - 5) tryb weryfikacji oraz uznawania instytucji, organizacji i ośrodkov szkolenia prowadzących szkolenia hydrografov kategorii A lub B oraz warunki cofnięcia uznania tych podmiotov i ubiegania się o ponowne uznanie
- biorąc pod uwagę wytyczne Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej oraz potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi.

Rozdział 2

Kompetencje i terytorialny zakres działania

Art. 42. 1. Do organov administracji morskiej należą sprawy z zakresu administracji rządowej związane z korzystaniem z morza w zakresie unormowanym niniejszą ustawą i innymi ustawami.

2. W szczególności do organov administracji morskiej należą sprawy:

- 1) bezpieczeństwa żeglugi morskiej;
- 1a) ochrony portov morskich i żeglugi morskiej, w tym związane z wykonywaniem zadań obronnych oraz zadań o charakterze niemilitarnym, w szczególności zapobieganie aktom terroru oraz likwidacji skutkov zaistniałych zdarzeń;
- 2) korzystania z dróg morskich oraz portov i przystani morskich;
- 3) (uchylony);
- 4) bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobov mineralnych dna morskiego;
- 5) ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem wskutek korzystania z morza oraz przez zatapianie odpadov i innych substancji w zakresie nieuregulowanym przepisami prawa geologicznego i górniczego;
- 6) ratowania życia, prowadzenia prac podwodnych i wydobywania mienia z morza;
- 7) (uchylony);
- 8) (uchylony);
- 9) nadzoru przeciwpożarowego w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach;
- 10) ⁽⁶⁶⁾ uzgadniania decyzji w sprawie wydawania pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń na budowę dla obiektov budowlanych w polskich obszarach morskich, pasie technicznym, pasie ochronnym oraz portach i przystaniach morskich;
- 10a) (uchylony);
- 11) budowy, utrzymywania i ochrony umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym;
- 11a) ⁽⁶⁷⁾ użytkowania lasov będących własnością Skarbu Państwa położonych w pasie technicznym;
- 11b) ⁽⁶⁸⁾ nadzoru nad zapewnieniem ochrony przed powodzią od strony wód morskich w tym poprzez budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli hydrotechnicznych oraz umocnień brzegowych w pasie technicznym;
- 12) wyznaczania dróg morskich, kotwicowisk i badania warunkov ich żeglowności;
- 12a) ⁽⁶⁹⁾ wykonywania i nadzorowania pomiarov hydrograficznych;
- 12b) ⁽⁷⁰⁾ prowadzenia zasobov danych hydrograficznych dla obszaru kompetencji właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego;
- 13) ⁽⁷¹⁾ oznakowania nawigacyjnego w polskich obszarach morskich;
- 14) nakładania grzywien w postępowaniu mandатовym za wykroczenia w trybie przewidzianym w przepisach o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- 15) wydawania oraz uzgadniania decyzji wynikających z przepisov ustawy o portowych urządzeniach do odbioru odpadov i pozostałości ładunkowych ze statkov;
- 16) sporządzania planov zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej;
- 17) wykonywania kontroli w zakresie zgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobov wyposażenia morskiego oraz rekreacyjnych jednostek pływających;
- 18) nadawania nazw statkom morskim;
- 19) organizacji pilotażu morskiego;
- 20) ⁽⁷²⁾ budowy i utrzymania obiektov infrastruktury zapewniającej dostęp do portov i przystani morskich, z wyłączeniem

- infrastruktury dostępu służącej wyłącznie na użytek morskich portów wojennych, o których mowa w art. 45 ust. 2a;
- 21) zarządzania portami niemającymi podstawowego znaczenia dla gospodarki narodowej i przystaniami morskimi, w których nie powołano podmiotu zarządzającego w trybie przepisów [ustawy](#) z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 179), w zakresie przewidzianym w tych przepisach;
- 22) planowania rozwoju portów i przystani morskich, o których mowa w pkt 21;
- 23) monitorowania i informowania o ruchu statków;
- 24) ewidencji ładunków i pasażerów;
- 25) nadzoru nad wprowadzonymi do obrotu lub oddanymi do użytku wyrobami wyposażenia morskiego oraz rekreacyjnymi jednostkami pływającymi, o którym mowa w przepisach [ustawy](#) z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.);
- 26) zarządu nad morzem terytorialnym i morskimi wodami wewnętrznymi oraz nad gruntami pokrytymi tymi wodami, o którym mowa w przepisach [ustawy](#) z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;
- 26a) wykonywania zadań w dziedzinie ochrony środowiska morskiego i ochrony przed powodzią zgodnie z przepisami [ustawy](#) z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;
- 27) kontroli paliwa u dostawców paliwa dostarczanego na statki;
- 28) ⁽⁷³⁾ związane z wykonywaniem zadań organu krajowego, o którym mowa w [rozporządzeniu](#) Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej "rozporządzeniem nr 1177/2010", w zakresie usług przewozu drogą morską, z tym że rozpatrywanie skarg, o których mowa w art. 25 ust. 3 tego rozporządzenia, należy do zadań dyrektora urzędu morskiego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 43a ust. 5;
- 29) ⁽⁷⁴⁾ kwalifikacji członków załóg statków morskich i pilotów morskich;
- 30) ⁽⁷⁵⁾ nadzoru nad obszarami Natura 2000 wyznaczonymi na polskich obszarach morskich i sporządzania projektów planów ochrony tych obszarów w trybie przepisów [ustawy](#) z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 31) ⁽⁷⁶⁾ opiniowania i uzgadniania:
- a) dokumentów dotyczących obszarów morskich w ramach postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - b) realizacji przedsięwzięć dotyczących obszarów morskich w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszar Natura 2000
- o których mowa w [ustawie](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 32) ⁽⁷⁷⁾ ochrony i opieki nad zabytkami znajdującymi się w polskich obszarach morskich w zakresie przewidzianym w [ustawie](#) z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.).
3. Do organów administracji morskiej należy także wykonywanie zadań w dziedzinie współpracy międzynarodowej w zakresie spraw określonych w ust. 1 i 2.
 4. Wydawanie decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 10 i 11, następuje po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu terytorialnego.
 5. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górniczego.
 6. W celu wymiany wiedzy i doświadczenia w zakresie, o którym mowa w ust. 1, organy administracji morskiej odbywają regularne spotkania, a w wyjątkowych okolicznościach odbywają także spotkania doraźne.

Art. 42a. 1. Kapitan portu może, na wniosek wierzyciela, zatrzymać tymczasowo na czas nieprzekraczający 72 godzin, z wyłączeniem dni uznanych ustawowo za wolne od pracy:

- 1) statek w celu zabezpieczenia roszczenia należnego od statku z tytułu opłat portowych, szkód wyrządzonych w urządzeniach portowych, dokach lub drogach żeglugowych oraz z tytułu zanieczyszczenia środowiska;
- 2) wydobyty wrak i inne przedmioty, które utrudniały żeglugę, w celu zabezpieczenia roszczenia z tytułu ich usunięcia.

2. Tymczasowe zatrzymanie traci moc w razie złożenia odpowiedniego zabezpieczenia lub w razie dokonania zajęcia na podstawie właściwych przepisów.

3. Wierzyciel, o którym mowa w ust. 1, odpowiada za wszelkie szkody wynikłe wskutek nieuzasadnionego zatrzymania. Roszczenie z tego tytułu przedawnia się z upływem roku od dnia jego powstania.

Art. 43. W sprawach należących do właściwości organów administracji morskiej, rozstrzyganych w trybie postępowania administracyjnego, decyzje w pierwszej instancji wydają dyrektorzy urzędów morskich, chyba że w myśl przepisu szczególnego organem właściwym w pierwszej instancji jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Art. 43a. ⁽⁷⁸⁾ 1. W przypadku gdy pasażer nie jest zadowolony ze sposobu rozpatrzenia przez przewoźnika lub operatora terminalu, w rozumieniu [rozporządzenia](#) nr 1177/2010, skargi, o której mowa w art. 24 tego rozporządzenia, lub nie uzyska on odpowiedzi na taką skargę, może wnieść skargę do dyrektora urzędu morskiego określonego w przepisach

wydanych na podstawie ust. 5.

2. Do skargi wnoszonej do dyrektora urzędu morskiego pasażer dołącza:

- 1) kopię skargi skierowanej do przewoźnika lub operatora terminalu, w rozumieniu [rozporządzenia](#) nr 1177/2010;
- 2) kopię odpowiedzi na skargę, o której mowa w pkt 1, albo oświadczenie, że odpowiedź nie została udzielona w terminie określonym w [art. 24 ust. 2](#) rozporządzenia nr 1177/2010;
- 3) kopię biletu lub potwierdzonej rezerwacji na daną trasę.

3. Do rozpatrywania skarg pasażerów przez dyrektora urzędu morskiego stosuje się przepisy [działu VIII](#) Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. W przypadku stwierdzenia naruszenia prawa przez przewoźnika lub operatora terminalu, w rozumieniu [rozporządzenia](#) nr 1177/2010, dyrektor urzędu morskiego określa, w drodze decyzji administracyjnej, zakres stwierdzonych nieprawidłowości oraz wyznacza termin ich usunięcia.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, dyrektora urzędu morskiego właściwego do rozpatrywania skarg, o których mowa w [art. 25 ust. 3](#) rozporządzenia nr 1177/2010, biorąc pod uwagę natężenie ruchu pasażerskiego w portach i przystaniach morskich.

Art. 44. 1. ⁽⁷⁹⁾ Organy administracji morskiej działają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wyłącznej strefie ekonomicznej, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Organy administracji morskiej są także właściwe do wykonywania określonych umowami międzynarodowymi i prawem polskim zadań na morzu pełnym.

Art. 45. 1. ⁽⁸⁰⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) granice portów morskich od strony morza i ich red, z wyłączeniem portów wojennych, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4,
 - 2) po zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin - granice portów morskich od strony lądu
- z uwzględnieniem współrzędnych geocentrycznych geodezyjnych lub granicznych punktów geodezyjnych.

2. Dyrektorzy urzędów morskich, po zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin oraz organów ochrony granicy państwowej, określają granice przystani morskich.

2a. ⁽⁸¹⁾ Morski port wojenny obejmuje obszar portu morskiego lub te jego części, które są przeznaczone do wykorzystywania przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez nie zarządzane i utrzymywane.

2b. ⁽⁸²⁾ Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, granice morskich portów wojennych, mając na względzie zapewnienie obronności i bezpieczeństwa państwa, a także przyjęte strategie rozwoju portów i przystani morskich.

3. (uchylony).

Art. 46. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i formy współpracy urzędów morskich z Marynarką Wojenną i Strażą Graniczną w zakresie wymienionym w art. 42 oraz w zakresie hydrografii i kartografii morskiej.

Rozdział 3

Przepisy wydawane przez terenowe organy administracji morskiej

Art. 47. 1. Dyrektorzy urzędów morskich wydają przepisy prawne na podstawie upoważnień udzielonych im w ustawach.

2. Z zastrzeżeniem art. 48 przepisy, o których mowa w ust. 1, są wydawane w formie zarządzenia.

3. Zarządzenie dyrektora urzędu morskiego podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym właściwym ze względu na terytorialny zakres obowiązywania tego zarządzenia.

4. Zarządzenie dyrektora urzędu morskiego wchodzi w życie po upływie czternastu dni od daty jego ogłoszenia, chyba że określa inny termin albo termin taki wynika z ustawy, na podstawie której zostało ono wydane.

Art. 48. 1. ⁽⁸³⁾ W zakresie nieuregulowanym w przepisach, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub mienia, obronności i bezpieczeństwa państwa, ochrony środowiska morskiego na morzu, w porcie morskim, przystani oraz w pasie technicznym, a także ochrony żeglugi i portów morskich - dyrektor urzędu morskiego może ustanawiać w zakresie określonym w art. 42 ust. 2 przepisy porządkowe zawierające zakazy lub nakazy określonego zachowania oraz tworzyć i ogłaszać strefy czasowo zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa, uprawiania sportów wodnych i nurkowych, znajdujące się w strefie odpowiedzialności terytorialnej danego urzędu i będące w granicach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego.

2. Przepisy porządkowe, o których mowa w ust. 1, ustanawia się w formie zarządzenia porządkowego.

3. (uchylony).

4. Zarządzenie porządkowe wchodzi w życie z dniem w nim określonym, nie wcześniej jednak niż z dniem jego ogłoszenia, w sposób określony w ust. 5 lub 6.

5. Zarządzenie porządkowe podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym właściwym ze względu na terytorialny zakres obowiązywania tego zarządzenia.

6. W razie konieczności natychmiastowego wprowadzenia w życie zarządzenia porządkowego, może ono być publikowane w drodze obwieszczeń w miejscach jego obowiązywania, drogą radiową lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w żegludze morskiej lub na danym terenie. Dzień takiego opublikowania zarządzenia porządkowego jest dniem jego ogłoszenia.

7. Zarządzenie porządkowe ogłoszone w sposób określony w ust. 6 podaje się następnie do wiadomości we właściwym wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Art. 48a. (uchylony).

Rozdział 4

Sprawowanie nadzoru

Art. 49. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy sprawują na obszarze swego działania dyrektorzy urzędów morskich.

Art. 50. 1. ⁽⁸⁴⁾ Wykonując w polskich obszarach morskich zadania, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1-6, 9 i 28:

- 1) inspekcja morska ma prawo:
 - a) kontrolowania, czy statki są uprawnione do działalności, którą wykonują, oraz czy posiadają wymagane pozwolenie,
 - b) kontrolowania, czy żegluga lub inna działalność jest wykonywana zgodnie z przepisami prawa polskiego i umowami międzynarodowymi,
 - c) wykrywania zanieczyszczeń środowiska morskiego powodowanych działalnością na morzu i ich sprawców,
 - d) kontrolowania, czy statki spełniają wymagania w zakresie ochrony żeglugi morskiej,
 - e) ⁽⁸⁵⁾ kontrolowania, czy przewoźnik, operator terminalu lub sprzedawca biletów, w rozumieniu **rozporządzenia** nr 1177/2010, wypełniają obowiązki określone w **rozporządzeniu** nr 1177/2010;
- 2) inspekcja bandery ma prawo kontrolowania statków o polskiej przynależności w zakresie wymagań określonych w przepisach prawa polskiego, przepisach prawa Unii Europejskiej oraz w ratyfikowanych umowach międzynarodowych dotyczących:
 - a) budowy statków, stałych urządzeń i ich wyposażenia,
 - b) składu i kwalifikacji załóg,
 - c) ochrony środowiska,
 - d) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków sanitarno-bytowych,
 - e) ochrony żeglugi morskiej;
- 3) inspekcja portu ma prawo kontrolowania statków obcej przynależności zawijających do polskich portów w zakresie wymagań określonych w umowach międzynarodowych i przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących:
 - a) bezpieczeństwa żeglugi,
 - b) składu i kwalifikacji załóg,
 - c) ochrony środowiska,
 - d) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków sanitarno-bytowych,
 - e) ochrony żeglugi morskiej.

2. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie podlegają jednostki pływające Marynarki Wojennej, Straży Granicznej i Policji.

3. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie podlegają:

- 1) okręty wojenne i jednostki pomocnicze;
- 2) statki rybackie;
- 3) statki drewniane o prostej konstrukcji;
- 4) statki specjalnej służby państwowej nieużywane do celów handlowych oraz
- 5) statki rekreacyjne lub sportowe nieużywane do celów handlowych.

4. Określone w ust. 1 pkt 1 uprawnienia inspekcja morska może realizować we współdziałaniu ze Strażą Graniczną, przy użyciu jej sił i środków, a w razie konieczności także w porozumieniu z Marynarką Wojenną.

5. W przypadku nieobecności inspektora inspekcji morskiej na pokładzie jednostki pływającej Straży Granicznej, Straż Graniczna może samodzielnie realizować uprawnienia określone w ust. 1 pkt 1 w imieniu terenowego organu administracji morskiej.

6. Przekazanie Straży Granicznej środków posiadanych przez urzędy morskie do realizacji uprawnień określonych w ust. 1 pkt 1 nastąpi w drodze porozumienia ministrów właściwych do spraw gospodarki morskiej i spraw wewnętrznych.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, uprawnienia inspektora inspekcji morskiej, określone w art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 1, przysługują odpowiednio dowódcom jednostek pływających Straży Granicznej.

Art. 50a. ⁽⁸⁶⁾ 1. W ramach nadzoru przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 9, dyrektorzy urzędów morskich, mając na względzie znaczenie portu dla gospodarki narodowej:

- 1) wydają, w drodze zarządzenia, przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej, w tym dotyczące:
 - a) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru,
 - b) bezpieczeństwa ruchu i postoju statków przewożących substancje niebezpieczne,
 - c) przeładunku określonych rodzajów substancji;
- 2) wykonują inspekcje instalacji przeciwpożarowych oraz sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu statków oraz innych obiektów pływających znajdujących się na akwenach im podległych;
- 3) zatwierdzają, zgodnie z przepisami o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, plany zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych;
- 4) uzgadniają:
 - a) instrukcje technologiczne,
 - b) instrukcje technologiczno-ruchowe,
 - c) instrukcje bezpiecznej obsługi statku,
 - d) regulaminy organizacyjne podmiotów wykonujących zadania związane z ochroną przeciwpożarową w portach, w zakresie ochrony przeciwpożarowej od strony wody.

2. W celu potwierdzenia właściwego stosowania planów, instrukcji i regulaminów, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, dyrektorzy urzędów morskich przeprowadzają inspekcje i kontrole obejmujące planowane i doraźne inspekcje i kontrole:

- 1) terenów i obiektów portowych;
- 2) statków;
- 3) przeładunków towarów niebezpiecznych;
- 4) podmiotów wykonujących zadania związane z ochroną przeciwpożarową w portach.

3. Inspekcje i kontrole, o których mowa w ust. 2, na podstawie upoważnienia dyrektora urzędu morskiego, przeprowadza inspektor ochrony przeciwpożarowej, zwany dalej "inspektorem".

4. Inspektorem może być osoba, która posiada kwalifikacje, doświadczenie oraz wiedzę w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

5. Inspektor jest uprawniony do wstępu do wszystkich obiektów zlokalizowanych w porcie oraz na wszystkie statki znajdujące się w polskich obszarach morskich, za okazaniem dokumentu identyfikacyjnego.

6. W ramach wykonywanych czynności służbowych inspektor jest uprawniony do wydawania doraźnych poleceń w zakresie posiadanego upoważnienia podmiotom poddanym kontroli lub inspekcji.

7. Z przeprowadzonych inspekcji i kontroli inspektor sporządza protokół zawierający w szczególności opis stwierdzonego w wyniku kontroli lub inspekcji stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, wraz z określeniem terminu ich usunięcia.

8. Podmioty zarządzające portem, przystanią, terminalem lub stoczną remontową w zakresie ochrony przeciwpożarowej, oprócz obowiązków wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, są obowiązane do:

- 1) sporządzania, zgodnie z przepisami o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, planów zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych oraz, w zależności od prowadzonej działalności, instrukcji technologicznych i technologiczno-ruchowych oraz instrukcji bezpiecznej obsługi statku oraz ich uzgadniania;
- 2) uzgadniania z właściwym terytorialnie dyrektorem urzędu morskiego regulaminów organizacyjnych podmiotów wykonujących zadania związane z ochroną przeciwpożarową w portach, w zakresie ochrony przeciwpożarowej od strony wody;
- 3) wykonywania poleceń inspektora, o którym mowa w ust. 3, wydawanych doraźnie lub zawartych w protokole, o którym mowa w ust. 7;
- 4) informowania właściwego kapitana portu o każdej sytuacji wymagającej interwencji służb ratowniczo-gaśniczych w zarządzanym obiekcie lub na zarządzanym terenie znajdującym się w granicach administracyjnych portu.

9. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres nadzoru przeciwpożarowego sprawowanego przez organy administracji morskiej,
 - 2) szczegółowy sposób sprawowania nadzoru przeciwpożarowego, w tym tryb przeprowadzania inspekcji i kontroli, o których mowa w ust. 2, oraz szczegółowy zakres informacji zawartych w protokole, o którym mowa w ust. 7,
 - 3) warunki współpracy organów administracji morskiej z podmiotami, które uczestniczą w działaniach ratowniczo-gaśniczych w obrębie polskich obszarów morskich oraz portów i przystani morskich,
 - 4) szczegółowy zakres informacji niezbędnych do określenia w planach zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych oraz instrukcjach technologicznych i technologiczno-ruchowych oraz instrukcjach bezpiecznej obsługi statku,
 - 5) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 8 pkt 4
- mając na względzie znaczenie portu dla gospodarki narodowej oraz konieczność zapewnienia właściwego poziomu

ochrony przeciwpożarowej w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach.

Art. 51. 1. W czasie wykonywania czynności służbowych inspektor inspekcji morskiej, zwany dalej "inspektorem", jest uprawniony do:

- 1) kontroli dokumentów zezwalających na uprawianie rybołówstwa morskiego lub innej działalności na polskich obszarach morskich;
- 1a) ⁽⁸⁷⁾ kontroli dokumentów statku i dokumentów kwalifikacyjnych załogi statku;
- 2) (uchylony);
- 3) (uchylony);
- 4) żądania wyjaśnień i wykonywania czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, a w przypadkach uzasadnionego podejrzenia naruszenia ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie, do:
 - a) ⁽⁸⁸⁾ zatrzymania dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 1a,
 - b) (uchylona),
 - c) sprawdzenia pomieszczeń statku.

2. Inspektor inspekcji bandery oraz inspektor inspekcji portu w czasie wykonywania czynności służbowych mających na celu stwierdzenie, czy statek spełnia wymagania określone w art. 50 ust. 1 pkt 2 lub 3, są uprawnieni do kontroli dokumentów potwierdzających spełnienie tych wymagań, a także do sprawdzenia ogólnego stanu technicznego statku, łącznie z warunkami sanitarno-bytowymi. Przepisy ust. 1 oraz art. 52-54 stosuje się odpowiednio.

Art. 52. 1. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów ustawy, inspektor może skontrolować obcy statek znajdujący się w polskich obszarach morskich i zmusić go do zawinięcia do wskazanego portu, przy zastosowaniu wszelkich niezbędnych środków.

2. O zatrzymaniu i doprowadzeniu obcego statku do portu polskiego terenowy organ administracji morskiej zawiadamia niezwłocznie właściwy organ państwa bandery statku.

3. Kontrolę w zakresie ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem ze statków reguluje odrębna ustawa.

4. Kontrolę w zakresie ochrony żeglugi i portów morskich reguluje odrębna ustawa.

Art. 53. 1. Kierownik statku znajdującego się na polskich obszarach morskich powinien, na sygnał nadany z jednostki pływającej Straży Granicznej, zatrzymać statek i umożliwić dokonanie czynności inspekcyjnych.

2. Inspektor uprawniony jest do przebywania na każdym statku prowadzącym jakąkolwiek działalność w polskich obszarach morskich.

3. W czasie przebywania inspektora na statku kierownik tego statku powinien umożliwić mu dokonanie kontroli przestrzegania obowiązujących przepisów i obserwacji prowadzonej działalności, a w szczególności:

- 1) udzielić niezbędnych wyjaśnień;
- 2) przedstawić do wglądu żądane dokumenty łącznie z dziennikiem pokładowym;
- 3) umożliwić obejrzenie złowionych ryb i sprzętu połowowego, sprzętu używanego do badań oraz pobranych w trakcie badań próbek i dokonanych analiz;
- 4) umożliwić dokonanie wpisów do dziennika pokładowego;
- 5) umożliwić korzystanie ze środków łączności oraz zapewnić pomoc przy przekazywaniu i otrzymywaniu depeesz;
- 6) udzielić wszelkiej innej pomocy niezbędnej do prawidłowego przeprowadzenia kontroli;
- 7) zapewnić niezbędne zakwaterowanie i wyżywienie w czasie dłuższego pobytu na statku.

Art. 53a. ⁽⁸⁹⁾ W czasie wykonywania czynności służbowych pracownicy terenowego organu administracji morskiej, wykonując zadania, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1-9, 11, 14, 17, 25 i 27, mają prawo do legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób.

Art. 54. W czasie wykonywania czynności służbowych inspektor jest obowiązany do noszenia munduru i oznaki inspekcyjnej.

DZIAŁ IV

PRZEPISY KARNE I KARY ADMINISTRACYJNE ⁽⁹⁰⁾

Art. 55. 1. Armatorowi, z którego statku podczas przebywania w polskich obszarach morskich dokonuje się, z naruszeniem przepisów niniejszej ustawy i innych ustaw oraz przepisów wydanych na ich podstawie:

- 1) eksploatacji zasobów mineralnych lub żywych zasobów morza,
- 2) zanieczyszczania środowiska morskiego,
- 3) badań naukowych morza i dna morskiego,
- 4) budowy sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń,

5) ⁽⁹¹⁾ układania kabli lub rurociągów,

- wymierza się karę pieniężną o równowartości do 1 000 000 jednostek obliczeniowych, zwanych "Specjalnym Prawem Ciągnięcia (SDR)", określanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy.

2. ⁽⁹²⁾ Tej samej karze podlega, kto wznosi lub wykorzystuje sztuczne wyspy, konstrukcje, urządzenia albo układa lub utrzymuje kable lub rurociągi bez uzyskania pozwolenia, o którym mowa odpowiednio w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, albo uzgodnienia, o którym mowa w art. 27 ust. 1, albo niezgodnie z warunkami określonymi w tych decyzjach.

2a. Przepisu ust. 1 pkt 1, w części dotyczącej eksploatacji żywych zasobów morza, nie stosuje się w przypadkach określonych w przepisach o rybołówstwie morskim.

3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadkach określonych w przepisach o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki.

Art. 56. Kto:

- 1) zatrzymuje lub zakotwicza statek poza miejscem do tego przeznaczonym,
 - 2) prowadzi statek poza torami wodnymi lub nie utrzymuje kursu wskazanego przez właściwy organ,
 - 3) ⁽⁹³⁾ (uchylony),
 - 4) wyprowadza statek z portu wbrew otrzymanemu zakazowi,
 - 5) ładuje lub wyładowuje towar ze statku w miejscu do tego niewyznaczonym,
 - 6) nawiązuje łączność z wybrzeżem, powodując zagrożenie bezpieczeństwa żeglugi,
 - 7) opuszcza statek w miejscu niedozwolonym,
 - 8) przyjmuje lub wysadza ze statku ludzi z naruszeniem przepisów celnych, skarbowych, imigracyjnych lub sanitarnych,
 - 9) wykracza przeciwko przepisom wydanym na podstawie art. 47 i 48,
 - 9a) ⁽⁹⁴⁾ wykorzystuje pas techniczny do innego celu niż utrzymanie brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska bez zgody dyrektora urzędu morskigo albo wykorzystuje pas techniczny niezgodnie z warunkami określonymi przez dyrektora urzędu morskigo,
 - 10) nie stosuje się do nakazów określonych w art. 52 ust. 1,
 - 11) (uchylony),
 - 12) uszkadza lub przesuwca znaki nawigacyjne albo użytkuje je niezgodnie z przeznaczeniem,
 - 13) uruchamia urządzenia pogarszające skuteczność oznakowania nawigacyjnego,
 - 14) wykracza przeciwko przepisom o prowadzeniu i przechowywaniu na statku dokumentów,
 - 15) wykracza przeciwko przepisom o okazywaniu bądź podnoszeniu bandery,
 - 16) wykracza przeciwko obowiązkowi przedstawiania statku do pomiaru,
 - 17) wykracza przeciwko obowiązkowi zgłoszenia statku lub okoliczności podlegającej wpisowi do rejestru okrętowego albo do rejestracji w urzędzie morskim,
 - 17a) ⁽⁹⁵⁾ utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie inspekcji, o której mowa w art. 50 ust. 1,
 - 18) wykracza przeciwko obowiązkowi umieszczania na statku oznaczenia nazwy, portu macierzystego i numeru identyfikacyjnego statku,
 - 19) przeszukuje wraki statków lub ich pozostałości bez wymaganego pozwolenia albo nie stosuje się do warunków określonych w pozwoleniu,
 - 19a) uprawia żeglugę z naruszeniem obowiązku posiadania dokumentu ubezpieczenia odpowiedzialności za roszczenia morskie, o którym mowa w [art. 102c](#) Kodeksu morskigo,
 - 20) podejmuje się przewozu pasażerów z naruszeniem obowiązku posiadania dokumentu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w [art. 182 § 3](#) lub [art. 182a § 2](#) Kodeksu morskigo.
- podlega karze pieniężnej do wysokości nieprzekraczającej dwudziestokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. ⁽⁹⁶⁾

Art. 56a. ⁽⁹⁷⁾ 1. Przewoźnik, operator terminalu lub sprzedawca biletów, w rozumieniu [rozporządzenia](#) nr 1177/2010, którzy działają z naruszeniem obowiązków lub warunków określonych w [art. 4 ust. 2](#), [art. 7](#), [art. 8 ust. 2, 3 i 5](#), [art. 9 ust. 1, 2 i 4](#), [art. 10](#), [art. 11 ust. 1, 4 i 5](#), [art. 12-19](#), [art. 22](#), [art. 23 ust. 1 i 3](#) oraz [art. 24](#) rozporządzenia nr 1177/2010, podlegają karze pieniężnej do 50.000 zł.

2. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, ustala dyrektor urzędu morskigo, z uwzględnieniem w szczególności zakresu naruszenia, powtarzalności naruszeń lub korzyści finansowych uzyskanych z tytułu naruszenia.

Art. 57. 1. ⁽⁹⁸⁾ Kary pieniężne, o których mowa w art. 55-56a, wymierza dyrektor urzędu morskigo w drodze decyzji administracyjnej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

3. ⁽⁹⁹⁾ Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, z wyłączeniem decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 56a ust. 1.

- Art. 58.** 1. Nie można nałożyć kary pieniężnej, jeżeli od dnia popełnienia czynu upłynęło 5 lat.
2. Wymierzonej kary pieniężnej nie pobiera się po upływie 5 lat od daty wydania ostatecznej decyzji o nałożeniu kary.

Art. 59. 1. W celu zabezpieczenia ściągłości kary pieniężnej dyrektor urzędu morskiego może zażądać od sprawcy zabezpieczenia należności, a w razie odmowy występuje do organu egzekucyjnego o zajęcie statku lub innych przedmiotów, za pomocą których dokonano naruszenia przepisów.

2. Do czasu wydania postanowienia o zajęciu statku dyrektor urzędu morskiego zarządza zatrzymanie statku, nie dłużej jednak niż na 48 godzin.

3. Zabezpieczenie ściągłości kary pieniężnej polega na wpłaceniu określonej, przez organ prowadzący postępowanie, kwoty pieniężnej do jego depozytu lub złożeniu gwarancji bankowej przez bank albo zakład ubezpieczeń mający siedzibę w Polsce.

4. ⁽¹⁰⁰⁾ Kary ustalone na podstawie art. 55-56a, nieuiszczone w wyznaczonym terminie, podlegają, wraz z odsetkami za zwłokę, ściąganiu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 60. Ściągnięte kwoty z tytułu kar pieniężnych są dochodami budżetu państwa.

Art. 60a. ⁽¹⁰¹⁾ Kto na obszarze morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego:

- 1) wprowadza statek do strefy zamkniętej dla żeglugi i rybołówstwa oraz pozostawia w tej strefie sprzęt rybacki,
 - 2) przeprowadza próby statecznościowe lub testuje urządzenia napędowe statku bez zgody kapitana portu,
 - 3) nadużywa środków sygnałowych i pirotechnicznych lub usuwa i uszkodza środki ratunkowe,
 - 4) zakrywa i tarasuje urządzenia cumownicze oraz zasłania znaki ostrzegawcze,
 - 5) bez zgody kapitana portu splukuje nadbudówki i pokłady statku,
 - 6) przewozi pasażerów statkiem, którego dokument bezpieczeństwa takiego przewozu nie przewiduje,
 - 7) uprawiając żeglugę statkiem przekracza dopuszczalną prędkość określoną obowiązującymi przepisami,
 - 8) cumuje do znaku nawigacyjnego
- podlega karze grzywny.

Art. 60b. ⁽¹⁰²⁾ Kto na obszarze portu morskiego lub przystani morskiej, a także kotwiczowisk położonych poza obszarem portów oraz torów wodnych łączących te kotwiczowiska z wodami portowymi:

- 1) kąpie się lub bez zezwolenia nurkuje,
 - 2) zanieczyszcza lub zaśmieca teren,
 - 3) zacumował jednostkę burtą w burtę bez zgody kapitana portu,
 - 4) wchodzi lub wjeżdża na lód,
 - 5) łowi ryby wbrew zakazowi lub bez wydanego zezwolenia,
 - 6) opuszcza na wodę łodzie ze statku bez zgody kapitana portu,
 - 7) usuwa lub uszkodza środki ratunkowe,
 - 8) zakrywa i tarasuje urządzenia cumownicze, hydranty oraz zasłania znaki ostrzegawcze,
 - 9) nie oświetla statku zacumowanego do nabrzeża od zachodu do wschodu słońca lub od wschodu do zachodu słońca podczas ograniczonej widzialności,
 - 10) nie używa tarcz przeciw szczyrom na linach cumowniczych statku zacumowanego do nabrzeża,
 - 11) nie zacumował lub nieprawidłowo zacumował statek do urządzeń cumowniczych,
 - 12) nie zapewnia bezpiecznego połączenia statku z lądem
- podlega karze grzywny.

Art. 60c. ⁽¹⁰³⁾ Kto na obszarze pasa technicznego:

- 1) zaśmieca lub zanieczyszcza teren,
 - 2) rozpała ognisko na plaży,
 - 3) używa pojazdu silnikowego, zaprzęgowego lub motoroweru,
 - 4) jako osoba nieupoważniona przebywa na terenach (ogrodzonych lub oznakowanych) objętych pracami hydrotechnicznymi lub pomiarowymi, zagrożonych erozją, pożarem i innymi zdarzeniami, w szczególności skażeniami, zanieczyszczeniami lub obecnością niebezpiecznych przedmiotów
- podlega karze grzywny.

Art. 60d. ⁽¹⁰⁴⁾ 1. Orzekanie w sprawach o czyny, określone w art. 60a-60c, następuje w trybie przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.).

2. Pracownicy terenowego organu administracji morskiej mają prawo do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

DZIAŁ V

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH

Art. 61. W ustawie z dnia 21 maja 1963 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. Nr 22, poz. 115, z 1970 r. Nr 3, poz. 14 i z 1977 r. Nr 37, poz. 163) [rozdział 7](#) skreśla się.

Art. 62. W [Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia](#) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 63. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 118, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 45, poz. 291, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 43, poz. 251) w [art. 2](#) w § 1 pkt 2 i 5 skreśla się.

Art. 64. W ustawie z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222) w [art. 55](#) w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) gromadzenie ścieków i odpadów w pasie technicznym i w portach morskich - w uzgodnieniu z dyrektorem właściwego urzędu morskiego,".

Art. 65. W ustawie z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego (Dz. U. Nr 37, poz. 163) [art. 1](#), w [art. 2](#) ust. 1 i 2 oraz [art. 3-9](#) skreśla się.

DZIAŁ VI

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art. 66. Sprawy o wykroczenia wszczęte przed kolegiami do spraw wykroczeń przy urzędach morskich i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy są prowadzone przez te kolegia, aż do czasu ich prawomocnego zakończenia, według dotychczasowych przepisów.

Art. 67. 1. Umowami, o których mowa w art. 16 ust. 1, są:

- 1) [umowa](#) między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o rozgraniczeniu morza terytorialnego (wód terytorialnych), strefy ekonomicznej, strefy rybołówstwa morskiego i szelfu kontynentalnego na Morzu Bałtyckim, podpisana w Moskwie dnia 17 lipca 1985 r. (Dz. U. z 1986 r. Nr 16, poz. 85);
- 2) [umowa](#) w sprawie rozgraniczenia szelfu kontynentalnego i stref rybołowniczych między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Królestwem Szwecji, sporządzona w Warszawie dnia 10 lutego 1989 r. (Dz. U. Nr 54, poz. 323);
- 3) [umowa](#) między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich w Zatoce Pomorskiej, podpisana w Berlinie dnia 22 maja 1989 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 233).

2. Do czasu zawarcia umowy o rozgraniczeniu obszarów morskich między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii pozostaje w mocy [art. 2 ust. 3](#) i [ust. 4](#) ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego (Dz. U. Nr 37, poz. 163), z tym że przez pojęcie polskiej strefy rybołówstwa morskiego rozumie się polską wyłączną strefę ekonomiczną.

Art. 68. Dyrektorzy urzędów morskich ustalą i opublikują, w formie obwieszczeń, we właściwych wojewódzkich dziennikach urzędowych w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wykazy powszechnie obowiązujących na obszarach ich działania przepisów prawnych wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy. Przepisy nieobjęte wykazem tracą moc.

Art. 69. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 70. Tracą moc:

- 1) [dekret](#) z dnia 2 lutego 1955 r. o terenowych organach administracji morskiej (Dz. U. Nr 6, poz. 35, z 1961 r. Nr 6, poz. 42, z 1971 r. Nr 12, poz. 117 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192);
- 2) [ustawa](#) z dnia 17 grudnia 1977 r. o morzu terytorialnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 37, poz. 162);
- 3) [ustawa](#) z dnia 17 grudnia 1977 r. o szelfie kontynentalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 37, poz. 164 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192).

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1991 r.

Przypisy:

- ¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia **dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008, str. 19).
- ²⁾ Art. 1 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ³⁾ Art. 2 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁴⁾ Art. 3 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁵⁾ Art. 3 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁶⁾ Art. 4 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁷⁾ Art. 4 pkt 5 dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁸⁾ Art. 5 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ⁹⁾ Art. 5 ust. 2a dodany przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁰⁾ Art. 5 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 5 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹¹⁾ Dział II rozdział 2a dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹²⁾ Tytuł rozdziału 4 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹³⁾ Art. 23 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁴⁾ Art. 23 ust. 1b dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁵⁾ Art. 23 ust. 1c dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁶⁾ Art. 23 ust. 2:
 - zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
 - zmieniony przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. ([Dz.U.2016.266](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 17 marca 2016 r.
- ¹⁷⁾ Art. 23 ust. 2b dodany przez art. 1 pkt 8 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁸⁾ Art. 23 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ¹⁹⁾ Art. 23 ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ²⁰⁾ Art. 23 ust. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ²¹⁾ Art. 23 ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ²²⁾ Art. 23 ust. 6a zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ²³⁾ Art. 23 ust. 6b zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- ²⁴⁾ Art. 23 ust. 7 uchylony przez art. 1 pkt 8 lit. g ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin.

ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

²⁵⁾ Art. 23a uchylony przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

²⁶⁾ Art. 26 zmieniony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

²⁷⁾ Art. 27 ust. 1:

- zmieniony przez art. 1 pkt 11 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

- zmieniony przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. ([Dz.U.2016.266](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 17 marca 2016 r.

²⁸⁾ Art. 27 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 11 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

²⁹⁾ Art. 27a ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 12 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁰⁾ Art. 27a pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³¹⁾ Art. 27a ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³²⁾ Art. 27b ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 13 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³³⁾ Art. 27b ust. 1f zmieniony przez art. 1 pkt 13 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁴⁾ Art. 27b ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 13 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁵⁾ Art. 27b ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 13 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁶⁾ Art. 27b ust. 5 dodany przez art. 1 pkt 13 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁷⁾ Art. 27b ust. 6 dodany przez art. 1 pkt 13 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁸⁾ Art. 27c ust. 2 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

³⁹⁾ Art. 27q dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁰⁾ Art. 27r dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴¹⁾ Art. 30 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴²⁾ Art. 30 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴³⁾ Art. 30a dodany przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁴⁾ Art. 31 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁵⁾ Art. 35a ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 18 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁶⁾ Art. 36 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁷⁾ Art. 37 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 20 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁸⁾ Art. 37 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

⁴⁹⁾ Art. 37 ust. 1b dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dnia 19 listopada 2015 r.

- 50) Art. 37 ust. 1c dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 51) Art. 37 ust. 1d dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 52) Art. 37a zmieniony przez art. 1 pkt 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 53) Art. 37b ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 54) Art. 37b ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 22 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 55) Art. 37b ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 56) Art. 37c dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 57) Art. 37d dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 58) Art. 37e dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 59) Art. 37f dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 60) Art. 37g dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 61) Art. 37h dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 62) Art. 37i dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 63) Art. 37j dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 64) Art. 37k dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 65) Dział III rozdział 1a dodany przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 66) Art. 42 ust. 2 pkt 10 zmieniony przez art. 1 pkt 25 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 67) Art. 42 ust. 2 pkt 11a dodany przez art. 1 pkt 25 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 68) Art. 42 ust. 2 pkt 11b dodany przez art. 1 pkt 25 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 69) Art. 42 ust. 2 pkt 12a dodany przez art. 1 pkt 25 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 70) Art. 42 ust. 2 pkt 12b dodany przez art. 1 pkt 25 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 71) Art. 42 ust. 2 pkt 13 zmieniony przez art. 1 pkt 25 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 72) Art. 42 ust. 2 pkt 20 zmieniony przez art. 1 pkt 25 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 73) Art. 42 ust. 2 pkt 28 dodany przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 74) Art. 42 ust. 2 pkt 29 dodany przez art. 1 pkt 25 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 75) Art. 42 ust. 2 pkt 30 dodany przez art. 1 pkt 25 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 76) Art. 42 ust. 2 pkt 31 dodany przez art. 1 pkt 25 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.

- 77) Art. 42 ust. 2 pkt 32 dodany przez art. 1 pkt 25 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 78) Art. 43a dodany przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 79) Art. 44 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 80) Art. 45 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 81) Art. 45 ust. 2a dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 82) Art. 45 ust. 2b dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 83) Art. 48 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 84) Art. 50 ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 85) Art. 50 ust. 1 pkt 1 lit. e) dodana przez art. 2 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 86) Art. 50a dodany przez art. 1 pkt 29 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 87) Art. 51 ust. 1 pkt 1a dodany przez art. 1 pkt 30 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 88) Art. 51 ust. 1 pkt 4 lit. a zmieniona przez art. 1 pkt 30 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 89) Art. 53a dodany przez art. 1 pkt 31 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 90) Tytuł działu IV zmieniony przez art. 1 pkt 32 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 91) Art. 55 ust. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 33 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 92) Art. 55 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 33 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 93) Art. 56 pkt 3 uchylony przez art. 1 pkt 34 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 94) Art. 56 pkt 9a dodany przez art. 1 pkt 34 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 95) Art. 56 pkt 17a dodany przez art. 1 pkt 34 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 96) Art. 56 część wspólna zmieniona przez art. 1 pkt 34 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 97) Art. 56a dodany przez art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 98) Art. 57 ust. 1 zmieniony przez art. 2 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 99) Art. 57 ust. 3 zmieniony przez art. 2 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 100) Art. 59 ust. 4 zmieniony przez art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2013 r. ([Dz.U.2013.1014](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 września 2013 r.
- 101) Art. 60a dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 102) Art. 60b dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.
- 103) Art. 60c dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.

¹⁰⁴⁾ Art. 60d dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. ([Dz.U.2015.1642](#)) zmieniającej nin. ustawę z dniem 19 listopada 2015 r.